אמרי שמואל

אחרי מות קדושים

פניני תורה ומוסר מדרש והלכה
על פרשת השבוע

נערך ונילקט מתוך השיעור השבועי
מפי בנו של קדושים האדמו"ר
הרב שמואל שמעון טולידאנו שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א
אשדוד תשפ"א

©
כל הזכויות שמורות
למכון להוצאת ספרים
שעל ידי מוסדות התורה והחסד
"בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק
הגה"ק רבינו **מאיר אבוחצירא** זיע"א
רחוב העצמאות 39
רובע הסיטי אשדוד
מייל : sisat2@gmail.com
לפרטים: 058-4150707

כל המעוניין להקדיש את החוברת להצלחה, לרפואה או לעלוי נישמת,

ניתן לפנות ל:058-4150707

לקבלת החוברת

במייל או בוואצפ, ניתן לשלוח הודעה

במייל- sisat2@gmail.com | בווצאפ: 058-4150707

ואלה יעמדו
על הברכה

דוברת זו מוקדשת

לברכתו ולהצלחתו של כבוד מורנו ורבינו האדמו"ר
הרב **שמואל טולידאנו** שליט"א

לרפואתו והצלחתו של הילד **ים בלום גויטע** הי"ו

ולרפואה שלימה של האישה הצדקת **זוהרה אברג'ל** שתח"י בת ויטו

לברכתם לבריאותם והצלחתם של:

אריאלה ודניאל בלום גויטע וילדיהם בריאות הצלחה בסיעתא דשמיא

כוכבה וישראל מפן כהן וילדיהם הי"ו בריאות הצלחה בסיעתא דשמיא

אדווה ויעקב מפן כהן וילדיהם הי"ו בריאות הצלחה בסיעתא דשמיא

אסתר ורוז'ה אטיאס וילדיהם הי"ו בריאות הצלחה בסיעתא דשמיא

אברהם ולבנת מילר וילדיהם הי"ו בריאות והצלחה בסיעתא דשמיא

שגיב ומורן טיירי וילדיהם הי"ו בריאות והצלחה בסיעתא דשמיא

לירון טיירי הי"ו
בריאות והצלחה שהקב"ה ישמור עליו במקום הושבו בסיעתא דשמיא.

שרה בוקובזה וילדיה הי"ו
בריאות והצלחה בסיעתא דשמיא

דוד קריחלי בן קטי הי"ו
ברכה ישועה והצלחה ובשורות טובות בסיעתא דשמיא

הוקדש על ידי
מסעדת השף הכשרה מיט קיטצ'ן נמל ת"א

אדווה ויעקב (קובי) מפן כהן ומשפחתו הי"ו

שהקב"ה ימלא כל מישאלות ליבם לטובה ולברכה,
ויזכו לבריאות איתנה ופרנסה טובה וסיעתא דשמיא
שפע ברכה מזל והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

פרשת אחרי מות קדושים תשפ"א

בתחילת הפרשה נאמר "**אחרי מות שני בני אהרון בקורבתם לפני ה' וימותו**", **והקב"ה מצווה את משה רבינו "דבר אל אהרון אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש"** הקב"ה מזהיר את אהרון הכהן שיהיה זהיר בשעה שהוא ניכנס לקודש הקודשים בבית המקדש.

ואומר רש"י למה הסמיך פטירת שני בניו של אהרון הכהן לאל יבוא בכל עת אל הקודש? משל למה הדבר דומה לרופא שניכנס לבקר את החולה והזהיר אותו אל תואכל דברים שמזיקים לך כי אתה יכול למות ואחר כך שניכנס הרופא לחולה השני אמר לו אל תואכל דברים שמזיקים לך כי בסוף תמות כמו פלוני שמת אתמול, זה זרזו יותר מן הראשון, כי אמר לו שלא תמות כדרך שמת פלוני כך אמר הקב"ה כדי לזרז את אהרון הכהן ואל יבוא בכל עת אל הקודש שלא ימות כדרך שמתו בניו.

אינו דומה שמיעה לראיה

ושואלים רבותינו ז"ל מדוע היה צריך הקב"ה להזכיר את מיתת בניו של אהרון הכהן, ולא היה מספיק להזהירו שאם ייכנס שלא ברשות אז ימות?

אלא אומרים רבותינו זכרונם לברכה "**שאינה דומה שמיעה לראיה**", אינה דומה שמיעה גם במדרגתה העליונה ביותר, לראיה השטחית ביותר, שבעזרת הראיה האדם גופו תופס את עצם מהותו של הענין, בנגוד לשמיעה - הבנה, שאינה קולטת את מהותו של העצם, אלא את צורתו בלבד.

וירא את העגל

וכן אנחנו רואים בתורה בחטא העגל ששם כתוב "**וירא את העגל ואת המחולות וישלך מידיו את הלוחות וישבור אותם**" ותמהו המפרשים שהלא כבר הקב"ה הודיע למשה עוד לפני שירד מהר סיני שבני ישראל עובדים עבודה זרה ואם כן מדוע משה המתין לשבור את הלוחות עד שראה את החטא בעצמו?

אלא אומר **הגאון מוילנא** שמכאן

אחרי מות קדושים

לומדים שאינו דומה שמיעה לראיה, כי הראייה עושה התפעלות יותר ולכן אע"ג שמשה כבר ידע על מעשה העגל מראש רק כשראה זאת בעצמו הוא התעורר לשבור את הלוחות.

על ידי שרואה מצבו וייסורים של החולה הוא מתעורר יותר

וכן אמרו רבותינו ז"ל על מצוות ביקור חולים, שעל ידי שאדם מבקר את החולה באופן אישי, הוא מתרשם ומתפעל יותר ממצבו של החולה, שאינה דומה שמיעה לראייה, ועל ידי שרואה מצבו וייסורים של החולה הוא מתעורר יותר לבקש מה' יתברך רחמים על החולה בכל לבו, וכן אמרו במסכת נדרים (דף מ ע"א) כל המבקר את החולה מבקש עליו רחמים שיחיה (או שיבריא ממצבו) וכל מי שאינו מבקר את החולה אינו מבקש עליו רחמים.

תא שמע ותא חזי

הבן איש חי (דרשות לך לך) הביא מהמפרשים שחקרו מדוע בתלמוד בבלי אומרים "תא שמע" ובזוהר הקדוש אומרים "תא חזי" ופירשו שהטעם הוא משום שבארץ ישראל יש קדושה וטהרה מיוחדת והלימוד תורה בארץ ישראל מרוב שיש בה טהרה יש בה אור מיוחד עד שהדברים הם בבחינת ראייה ומכיון שהראיה היא יותר מן השמיעה ולכן שיש בהירות גדולה אז בבחינת ראיה ולא שמיעה, אבל התלמוד בבלי חיברו אותו בחוץ לארץ, והם בבחינת שמיעה ולא ראיה , כי שם ההשגחה עכורה ונסתרת, ולכן שם כתוב תא שמע בוא ותישמע, ולא בוא וראה.

סבנת ההרגל:

ושואלים רבותינו ז"ל הרי אהרון הכהן לא היה אדם פשוט אלא אדם גדול ולמה ביכלל היה צריך להזהירו כל כך?

אלא אומרים רבותינו ז"ל לפי שאהרון הכהן נימצא באופן תדיר בבית המקדש, ויש חשש גדול אפילו שיודע שנימצא במקום קדוש, אבל שמא יתרגל , וההרגל הוא משכיח מהאדם את הזהירות, ולכן הקב"ה הזהיר את

את אהרון הכהן, מכיון שאתה רגיל כל הזמן להיות בבית המקדש, תזיהר שלא תתרגל, כי אם כבר לא תהיה זהיר אתה יכול למות כדרך שהבנים שלך מתו.

הסוד לכל כישלון שיש בעולם הוא ההרגל:

ואומרים רבותינו ז"ל שאחד הדברים שמרחיקים את האדם ביותר מבורא עולם, זה ההרגל, ההרגל הוא הסוד לכל כישלון שיש בעולם.

ההרגל הוא האוייב הגדול ביותר של כל רגש של קדושה :

הגאון **רבי חיים שמואלביץ** זצ"ל אומר שההרגל הוא האוייב הגדול ביותר של כל רגש של קדושה והתרוממות.

הקב"ה עשה טבע בעולם שאדם יתפעל רק מדבר חדש :

הקב"ה הטביע טבע בעולם , שאדם מתפעל רק מדבר חדש, ואדם שמח רק מדבר חדש, אבל דבר שאדם רגיל בו, ודש בו, הוא כבר לא מתפעל, וכבר אין לו שמחה בו, והטבע של האדם הוא, שהוא אוהב דבר חדש אפילו שהדבר החדש יהיה פחות טוב מימה שיש לו עכשיו

ומשעה שאדם נולד יש לו טבע שמתפעל רק מדבר חדש:

ומשעה שאדם נולד יש לו טבע שמתפעל רק מדבר חדש, וכך אנחנו רואים שאפילו תינוק קטן שמביאים לו איזה משחק חדש, הוא משחק בו עד שפתאום הוא כבר זורק את המשחק, ולא רוצה לשחק בו, ומחכה שיביאו לו משחק חדש, כי כבר ברגע שהוא התרגל למשחק הראשון, הוא כבר מאס בו , והוא יבכה עד שיביאו לו משהו חדש.

כל מצוה מורכבת משני חלקים ממחשבה ומעשה :

כל מצוה מורכבת משני חלקים, **מחשבה ומעשה**, ולכן אבל אם עושה את המצוה, אבל בחלק של המחשבה אין התלהבות בקיום המצוה, אז כבר חסר מאוד במצוה.

ותהי מצותי אותי מצות אנשים מלומדה:

הנביא ישעיה אומר "**יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני, ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר**".

מה הפירוש מצוות אנשים מלומדה? אומרים רבותינו ז"ל כמו אומן שיוצר כלי בפעם הראשונה הוא עושה אותו בדיוק גדול, בפעם השניה כבר פחות, אבל שמייצר כבר הרבה מאוד כלים, הוא כבר לא מדקדק כל כך , כך הקב"ה אמר שלמה ניחרב בית המיקדש אפילו שקיימו מצוות, אבל הלב שלהם המחשבה שלהם הייתה במקום אחר, ותהי מצוותי אותי מצוות אנשים מלומדה , עם ישראל קיימו מצוות אבל בלי רגש ובלי לב אלא מתוך הרגל.

כתוב בפסוק בתהילים "**תתחדש כנשר נעורייכי**", הטבע שהנשר כל שנה משיר את כנפיו ונוצתיו ומצמיח אותם מחדש, כך האדם צריך לחדש כל הזמן את הכוחות שלו מחדש לעבודת השם.

בהתחלה האדם מעריך את הטוב אבל אחרי שמתרגל לקבל את הטוב הוא שוכח להעריך את הטוב שמקבל:

שחתן וכלה מתחתנים, אז בהתחלה, האיש מרגיש ששום דבר לא מובן מאליו, והאישה מרגישה ששום דבר לא מובן מאליו, ולכן הם מעריכים את הטוב בכל דבר ודבר ,ואפילו בדבר הקטן ביותר, אבל כשחולף הזמן אז כבר ניכנס ההרגל, וההרגל נותן לאדם תחושה שכבר הכל ברור מאליו.

ואחרי שהאדם מתרגל לקבל את הטוב ומתייחס לכל הטוב כמובן מאליו , מיד באים לאדם כל הצרות וכל הבעיות, **מתי שאדם כבר מתרגל לטוב והוא שוכח שהטוב לא בא לבד, אלא יש מישהו שטורח ופועל כדי לעשות את הטוב.**

הסיבה שחסרה הכרה בחסד ה' המורעף ללא הרף, היא העובדה שהוא גדל בתוככי חסד זה:

אחת הסיבות שלרוב בני האדם חסרה הכרה בחסד ה' המורעף עליהם ללא הרף, היא העובדה שהם גדלו בתוככי חסד זה, עד שהוא הפך אצלם לחלק מהשגרה, נדמה להם שהוא ילווה אותם כל ימיהם, מכאן נובעים גם חוסר ההתפעלות וחוסר ההתבוננות בענייני האמונה.

מתי האדם ניזכר להעריך את הטוב רק מתי שאותו טוב שהיה רגיל בו כבר איננו:

ומתי האדם פתאום ניזכר להעריך את הטוב שפתאום הטוב שהיה לו כבר איננו, שחסר לו הטוב, רק אז הוא מבין כמה הוא היה צריך להעריך את הטוב, שהוא היה בריא הוא הרגיש שזה כדבר המובן מאליו, אבל שהוא כבר נהיה חולה, אז הוא מתחיל להעריך את הזמן שהיה בריא, שהיה לו פרנסה הוא כבר הרגיש שזה כדבר המובן מאליו, אבל בשעה שעכשיו הוא רואה שאין לו כבר פרנסה, אז הוא ניזכר להעריך את הברכה שבורא עולם נתן לו עד עכשיו, שיש שלום בית, בין איש לאשתו, אז האדם לפעמים מרגיש שזה מובן מאליו, אבל בשעה שהבית מתפרק , אז פתאום האדם מתעורר ומבין שהטוב הוא לא דבר שמובן מאליו.

יסוד של הברכה של האדם זה שהוא כל הזמן מחדש את המחשבה שלו ומחדש את המעשים שלו:

ולכן צריך האדם צריך לדעת, שהיסוד של הברכה של האדם זה, שהוא כל הזמן מחדש את המחשבה שלו, ומחדש את המעשים שלו, כי בשעה שאדם כבר מתרגל למעשה מסויים, או שמתרגל למחשבה מסויימת, כבר הברכה מסתלקת ממנו, כי מתי יש לאדם ברכה מתי שהוא מעריך כל דבר טוב שיש לו אפילו הקטן ביותר.

התורה מלמדת אותנו כל הזמן להחדש את המחשבה:

אדם שיש לו אמונה והוא קרוב לתורה כל הזמן יש בו התחדשות, התורה והמצוות מלמדות אותנו להסתכל על החיים בצורה כזו ששום דבר לא מובן מאליו, ולכן הוא יודע להעריך כל דבר

אחרי מות קדושים

ושמח בכל דבר ודבר אפילו הדבר הקטן ביותר, ולחדש כל הזמן את המחשבה כמו שכתוב בפסוק "**אשר אנוכי מצווך היום**" ודרשו חז"ל שבכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים.

למה תיקנו ברכה על כל דבר?

אנשי כנסת הגדולה תיקנו לנו ברכה על כל דבר ודבר- ברכת "**בורא מיני בשמים**" על ריח טוב, ברכת "**שכוחו וגבורתו מלא עולם**" על רעמים, ברכת **פוקח עיוורים** כשאדם פוקח את עיניו בבוקר וברכת "**המפיל חבלי שינה על עיני**" כשהוא הולך לישון... הברכה מעניקה משמעות וגורמת למברך להתפעל בכל פעם מחדש על מה שיש לו...

רבי אברהם איבן עזרא כיסה את העיניים כדי להרגיש מה עיוור מרגיש:

וכמו שמסופר על רבי אברהם איבן עזרא שבוקר אחד, החליט לכסות את העיניים שלו במטפחת, וללכת לבית הכנסת שהעיניים שלו מכוסות, וכשהגיעה לבית הכנסת והוציא את המטפחת מעל העיניים, בירך בהתפעלות בירכת "פוקח עיוורים", ואמר עכשיו אני מעריך כמה חסד הקב"ה עושה איתנו שבכל בוקר הוא פוקח את העיניים שלנו מחדש, אבל האדם מתוך שהתרגל בכל בוקר לפקוח את העינים ולראות, הוא כבר לא מתפעל.

מי שרחוק מהתורה כל הזמן מחפש משהו חדש:

מי שהוא רחוק מהתורה והמצוות הוא כל הזמן מחפש משהו חדש, כי הוא כבר התרגל לבית שהוא גר בו, והוא חושב אני יקנה בית אחר חדש , ואז יהיה לי דבר חדש ויהיה לי שמחה, והוא קונה בית חדש ובהתחלה הוא מתפעל ומתלהב, ועובר זמן קצר ושוב פעם התרגל, ואז הוא חושב אולי על ידי שאני יקנה רכב חדש, אז יהיה לו שמחה, והוא קונה רכב חדש והוא מתפעל, ואחרי זמן קצר שוב פעם הוא כבר לא מתלהב, ולא מתפעל, כי הוא כבר התרגל,

והטבע בעולם שכאשר אדם משיג דבר שהשתוקק זמן רב להשיגו, בתחילה הוא שמח בו, אולם ברבות הימים, הוא התרגל אליו, ומתייחס אליו בשוויון נפש כבושם שריחו התנדף, וזאת מכח ההרגל השולט על רגשותיו וידיעותיו של האדם, ומקהה את רישומן של ההתפעלות ושל ההתעוררות.

מכל הדברים הגשמיים האלו יש שמחה רק לזמן קצר:

וכל הזמן הוא מחפש, להתחדש בדברים חדשים ברהיטים חדשים, בבגדים חדשים, וחושב שהם יביאו לו את האושר ואת השמחה, והוא רואה שהדברים האלו מביאים לו שמחה, רק לזמן קצר מאוד, ומיד השמחה נעלמת, ועדיין הוא מחפש את השמחה.

ועל ידי שהאדם יתבונן בכל פלאי הבריאה הוא יגיע לידי התפעלות, התבוננות זה מלשון בנין ובינה:

ועל ידי שהאדם יתבונן בכל פלאי הבריאה הוא יגיע לידי התפעלות, והתלהבות, כמו שאמר הנביא ישעיהו "**שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה**" (ישעיהו ,מ, כו), וכן התבוננות בנפלאות גוף האדם, כשאדם מאזין לפעימות ליבו ולאוושת נשימתו - מהר מאוד הוא יכול להגיע למצב של "**מבשרי אחזה אלוק**" (איוב יט, כו) **התבוננות זה מלשון בנין, ובינה, כשאדם מתבונן באמת, הוא בונה את עצמו על ידי בינתו בכול הסובב אותו**, נמצאנו למדים, שהפתרון הראשון מפני שקיעה ותרדמת ההרגל הוא ההתבוננות.

מה הסיבה לאי התבוננות?

וכותב מרן המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל שאחת הסיבות לאי התבוננות בנפלאות הבריאה היא כח ההרגל המונע מאתנו להתבונן בהן, במבט מעמיק, ההרגל '**ממית**' את רגשות הקודש של ההתעוררות, כאשר פוקדת אותנו התעוררות, אנו שואפים לשנות את הדרך השגויה שצעדנו בה עד עתה, ולכוון את עצמנו לאורח חיים חדש ומזוכך, האדם זקוק להתעוררות פתע

שתוציא אותו מן ההרגל ומן השגרה, אסונו של האדם מקורו בעובדה, שהוא מתרגל למצבו ומשלים עמו.

בשעה שאדם כבר מתרגל לטוב אז כבר הוא לא מעריך את הטוב, כי הוא התרגל אליו והוא כבר ניראה מובן מאליו

וכל זה כי הרשע מסתכל על כל דבר כאילו הוא מובן מאליו אז כבר אין לו שמחה והוא כל הזמן מחפש משהו חדש כדי שיביא לו את השמחה.

ובשעה שאדם כבר מתרגל לטוב אז כבר הוא לא מעריך את הטוב, כי הוא התרגל אליו והוא כבר ניראה מובן מאליו, מתי שאדם התרגל שיש לו פרנסה אז כבר הוא לא מעריך את הפרנסה, ומתי שאדם מתרגל שיש לו בריאות אז כבר הוא לא מעריך שיש לו בריאות, אלא הוא מרגיש שזה כדבר המובן מאליו.

מי שמקבל את הטוב באופן קבוע אז הוא כבר מתרגל לטוב ומרגיש שהוא כמובן מאליו

רבנו בחיי בספרו חובת הלבבות (בפתיחה לשער הבחינה) כותב משל לאיש חסיד וטוב לב, שאימץ תינוק בן כמה ימים לאחר שהוריו נטשו אותו. ריחם עליו האיש, הכניסו לביתו, גידל אותו כבן והעניק לו כל מחסורו עד שגדל והעמיד משפחה משלו. לאחר תקופה, אותו איש חסיד שמע על אסיר שהושלך לכלא ועתיד לרצות מאסר ממושך בגין חוב גדול. נכמרו רחמיו על האסיר ובני משפחתו, והחליט ברוב טובו לשלם במקומו את החוב. האסיר יצא לחופשי וכמובן הכיר טובה למטיבו, ולא פסק מלהודות לו בכל הזדמנות.

כעת נשאל, מי אמור להודות יותר לאיש החסד, התינוק או האסיר? וודאי שהתינוק, שהרי החסד שמטיבו עשה עמו מאז היותו תינוק ועד עתה גדולים בהרבה מההטבה החד פעמית שעשה האיש עם האסיר. אולם מי בפועל יותר מכיר טובה? האסיר. האסיר מכיר טובה הרבה יותר מאשר התינוק המאומץ.

מדוע? מפני שהאסיר עבר ממצב של עוני וצער אל מצב של טובה ושלווה, בזמן שכוח ההכרה שלו היה בשלמותו, ולכן הבין היטב את טובת האיש ההוא ואת חסדו, לעומתו, התינוק, לא הבין את ערך הטובות שהיטיב עימו איש חסדו גם לאחר שכוח הכרתו התגבר, מפני שהיה רגיל בטובות אלו מימי נערותו...

יודעים רשעים שסופם לגהינום אלא שכיון שהתרגלו לעבור עבירות קשה לפרוש מהתרגל:

הגמרא אומרת "אמר רב: מאי דכתיב 'זה דרכם כסל למו'? - יודעים רשעים שדרכם למיתה ויש להם חלב על כסלם". כלומר, כל כך התרגלו למצבם עד שאין המיתה עושה עליהם רושם כלל. וממשיך רבה: "שמא תאמר: שכחה היא מהן? תלמוד לומר: **ואחריהם בפיהם ירצו סלה**", כלומר, ואם תאמר ששכחו את המיתה, ואם כן יש להם תקנה כאשר יראו מות אחד מחבריהם או כאשר יזכירו להם את יום המיתה, וייהפכו להיות בעלי תשובה? - תלמוד לומר: "**ואחריהם בפיהם...**", ומכיון שסופם המר שגור על פיהם, שוב אין להם תקנה.

כיון שעבר אדם עברה ושנה בה נעשית לו כהיתר:

וכן הגמרא בקידושין (דף כ ע"א) אומרת אמר רב הונא כיון שעבר אדם עברה ושנה בה נעשית לו כהיתר שבתחילה יהודי הפסיד איזה מצווה שהיה רגיל לקיים אז יש בליבו צער על שהפסיד את המצווה אבל שכבר מתרחק מן המצווה אז כבר אין בליבו צער על שהפסיד המצווה מפני שכבר התרגל.

מתי שאדם לא מתבונן במעשיו אלא מתוך הרגל הוא עושה יכול להיות שהוא כבר לא מועיל בכלום

הבן איש חי מספר פעם אחת היה איזה אדם עומד ברחוב ורואה שבא איזה פועל וחופר בור באדמה והולך, אחרי כמה שעות מגיע אדם אחר ומכסה את הבור והולך לו, ואותו אדם לא הבין למה לחפור בור ומיד לכסות אותו הלך וחקר ובירר, ואמרו

אחרי מות קדושים

לו יש שלושה אנשים, כל אחד יש לו תפקיד, הראשון התפקיד שלו לחפור בור, השני התפקיד שלו לשתול שם זרעים, והשלישי התפקיד שלו לכסות את הבור, אבל באותו יום האדם השני ששם את הזרעים בבור לא בא, אז הראשון חפר בור, והשלישי כיסה את הבו,ר הנמשל, **מתי שאדם לא מתבונן במעשיו אלא מתוך הרגל הוא עושה מה שרגיל לעשות יכול להיות שהוא כבר לא מועיל בכלום** ולכן צריך האדם להתבונן בכל פעולה שעושה כי אדם שמתרגל ועושה בלי שימת לב אז הוא ייגע לריק.

אם מתרגלים לדבר אחד מואסים בדבר השני אפילו שהשני הוא טוב יותר

המדרש מספר מעשה באדם שהיה מוכר חלב והיה גונב דעת הבריות והיה מערב בחלב מים וכך היה מרוויח אבל היה גוזל את הבריות, יום אחד שמע החנווני כמה חמור איסור גזל נכנסו הדברים לליבו ועשה תשובה ולמחרת הפסיק למהול את החלב עם מים, וכבר באותו יום חזרו הלקוחות וטענו מה קרה? למה יש טעם שונה בחלב? אולי התחלת לערב בחלב מים, כי זה הטבע בעולם אפילו אדם התרגל לדבר פחות טוב, אז כבר הוא לא רוצה שינוי, ללמדך כח ההרגל מהו, שאם מתרגלים לדבר אחד מואסים בדבר השני אפילו שהשני הוא טוב יותר.

אדם היה רגיל להשתכר אפילו שרואה שהיין מביאו למצב הגרוע ביותר נשאר הוא באותו מצב בגלל שהתרגל

המדרש בפרשת שמיני הביא מעשה באיזה אדם שכל חייו היה שותה יין והיה משתכר, והיו לו בנים חכמים ומוצלחים, והיו הילדים מתביישים איך אבא שלהם מתנהג, וכל הזמן היו מספרים לו אבא דע לך שאתה שותה יין ומשתכר כל הבריות צוחקים עלייך ומבזים אותך, פעם אחת הלך הבן אם אבא שלו בדרך ופתאום ראו איזה שיכור שוכב ברחוב, וכל הילדים סביבו וצוחקים עליו, ומבזים אותו,

אומר הבן לאבא, אבא אתה רואה איך אתה ניראה שאתה שותה יין, מיד הבן רואה שהאבא שלו רץ לשיכור, ולוחש לו באוזן איזה דבר, שואל הבן את האבא אבא מה אמרת לו? אומר לו האבא שאלתי אותו מאיפה הוא השיג יין כזה טוב ומשובח, אומר המדרש מכאן אנו למדים מה כוחו של הרגל, אותו אדם היה רגיל להשתכר אפילו שרואה שהיין מביאו למצב הגרוע ביותר, נשאר הוא באותו מצב בגלל שהתרגל.

כל מי שבא לבית המקדש לא היו נכנס ויוצא באותו שער

וכן אנחנו רואים בנביא שהיו בני ישראל עולים לבית המקדש היו נכנסים בשער אחד ויוצאים דרך שער אחר ולעולם לא היו נכנסים באותו שער, הבאים דרך שער צפון היו יוצאים דרך שער נגב, וכן להיפך ולמה? כדי שאדם לא יתרגל וכבר לא יהיה לו אותה התלהבות בבית המקדש, ואפילו הכהן הגדול לא היה ניכנס לקודש הקודשים אלא רק פעם אחת בשנה כדי שלא התרגל.

כי זה הטבע של האדם להתפעל רק מדבר חדש ולא מדבר שכבר דש בו, וכך כותב היעב"ץ בפירושו למסכת אבות על הפסוק ביחזקאל (מו, ט) "**וּבְבוֹא עַם הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה בַּמּוֹעֲדִים הַבָּא דֶּרֶךְ שַׁעַר צָפוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת יֵצֵא דֶּרֶךְ שַׁעַר נֶגֶב וְהַבָּא דֶּרֶךְ שַׁעַר נֶגֶב יֵצֵא דֶּרֶךְ שַׁעַר צָפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר בָּא בוֹ כִּי נֹכְחוֹ יֵצֵא**", ופירש שאפילו בבית המקדש המקום הקדוש ביותר, יש סכנת הרגל שיכנסו ויצאו באותו שער, שכבר לא יעריכו את הכניסה לבית המקדש, ולכן תיקנו שיכנסו בשער אחד ויצאו בשער אחר, והוא טבע שהוטבע בבריאה שאדם מתפעל מדבר חדש, ובדבר שהוא כבר רגיל אין לו התפעלות.

אהרון הכהן כל פעם שהיה מדליק את המנורה היה מדליק בהתפעלות ובהתלהבות גדולה:

וכן אנחנו רואים בתורה שאהרן הכהן נצטווה על הדלקת המנורה בבית המקדש בכל ערב ואומרת לנו התורה "**ויעש כן אהרון**" ואומר רש"י מלמד שלא שינה.

ולכאורה מה החידוש שאהרון הכהן לא שינה וכי היה מחשבה שאהרון הכהן ישנה מהציווי של בורא עולם?

אלא אומר הרה"ק **השפת אמת** שבא רש"י ללמד אותנו שאהרון הכהן היה מדליק את המנורה בכל ערב בבית המקדש ומתוך שהיה מדליק בכל ערב כבר היה יכול להתרגל ולהדליק את המנורה שלא בהתלהבות, ולא בהתפעלות, לכן באה התורה ואומרת **ויעש כן אהרן מלמד שלא שינה** שכל פעם שהיה מדליק את המנורה במשכן היה מדליק בהתפעלות ובהתלהבות גדולה, כי היה במחשבתו אני מדליק אור למי שמאיר לכל העולם כולו.

עולת תמיד העשוייה בהר סיני

וכן הקב"ה ציוה את אהרון הכהן להקריב בכל יום שני קורבנות בבית המקדש, קורבן אחד בבוקר, וקורבן שני בין הערביים, ואומרת לנו התורה "**עולת תמיד העשוייה בהר סיני**" איזה קורבן הקב"ה מצווה להקריב בכל יום בבית המקדש?

כמו הקורבן הראשון בהר סיני שהיה בהתלהבות ובהתפעלות, כך גם כל יום שהכהן בא להקריב את הקורבן צריך לזכור איזה קורבן הקב"ה רוצה כמו שהיה בהר סיני בהתלהבות ובהתפעלות, כי אם כבר התרגל בכל יום להקריב שני קורבנות אז כבר לא התפעל.

ונפשנו קצה בלחם הקלוקל

וכן אנחנו רואים בתורה שבני ישראל היו במדבר והיו אוכלים את המן, שהיה האוכל של המלאכים בשמים, מן ר"ת מעשה ניסים, ובאו ואמרו בני ישראל למשה רבינו "**זכרנו את הדגה אשר אכלנו במצרים חינם ואת האבטיחים ואת הקישואים, ונפשנו קצה בלחם הקלוקל**".

ולכאורה איך יכול להיות הרי הקב"ה מוריד להם אוכל מן השמים, אוכל של המלאכים והם אומרים "**ונפשנו קצה בלחם הקלוקל**", אלא מכאן אנחנו לומדים שאדם מתרגל לאיזה דבר, והוא כבר מרגיש שהוא ברור מאליו, אז בסוף הוא לא מעריך אותו ואפילו הוא קץ בו.

"נוצר תאנה יואכל פריה ושומר אדוניו יכובד"

רבותינו ז"ל שואלים מדוע זכה יהושע להיות המנהיג אחרי משה רבינו הרי היו חכמים גדולים יותר מיהושע?

אלא אומרים חז"ל שעל יהושע בנון נאמר הפסוק **"נוצר תאנה יואכל פריה ושומר אדוניו יכובד"** יש הבדל בין עץ תאנה לשאר העצים כל העצים בשעה שפרי אחד התבשל ומוכן לאכילה זה סימן שכל הפירות שבעץ בשלים, אבל עץ תאנה לא כך, אלא כל פעם מתבשל תאנה אחרת, ולכן מי שרוצה לזכות בפירות של עץ התאנה הוא צריך לעמוד בכל בוקר מתחת לעץ, וברגע שהתאנה מבשילה היא נופלת מהעץ, ואם אין שם אדם שתופס את התאנה היא נופלת לארץ ונמאסת.

בעץ תאנה כל הזמן יש התחדשות כל פעם פרי אחר מתבשל, ומוכן לאכילה, משה רבינו היה אדון לכל הנביאים, אבל בני ישראל מתוך שהתרגלו למשה, אז כבר לא העריכו אותו כמו שצריך, אבל יהושע בנון, לא התרגל, אלא כל הזמן היה ליד משה רבינו, והוא ידע לנצל כל רגע עם משה רבינו, "**ויהושע בנון נער לא ימיש מתוך האהל**" ואפילו בזמן שמשה רבינו עלה להר סיני יהושע היה ממתין למשה רבינו מתחת להר סיני ולא זז משם עד שירד משה מהר סיני.

שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו

דוד המלך אומר **בתהלים "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו"** ושואל רבינו **החפץ חיים** שלכאורה צריך הלבין הרי מצד אחד מבקש דוד לשבת כל ימי חייו בבית ה' ומצד שני אומר ולבקר בהיכלו שה' יזכה אותו לבקר בבית ה'?

אלא אומר רבינו **החפץ חיים** שדוד המלך השתוקק כל חייו לשבת בבית ה' אבל הוא פחד אם הוא ישב כל חייו בבית ה' הוא כבר יתרגל, לכן ביקש רבש"ע תיתן לי הרגשה בלב שאפילו שאני יושב כל היום בבית המדרש

כאילו זה הפעם הראשונה שאני מבקר בהיכלו בבית ה'.

"הוקר רגליך מבית רעך פן ישבעך וישנאך"

שלמה המלך אומר "**הוקר רגליך מבית רעך פן ישבעך וישנאך**" יש לך חבר טוב אל תלך אליו כל יום, כי בסוף הוא כבר יתרגל לך, וכבר ימאס בך, וישנא אותך.

דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאתו

הטבע בעולם במה שאדם רגיל הוא מואס בו, **ולכן אומר שלמה המלך דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאתו**, כל דבר צריך אדם במידה מסויימת, אפילו אדם יאכל כל יום בשר שמן וטוב אבל בסוף זה ימאס עליו .

התורה מלמדת אותנו איך לחיות חיים מתוקנים איך לחיות את החיים המאושרים ביותר

התורה מלמדת אותנו איך לחיות חיים מתוקנים, איך לחיות את החיים המאושרים ביותר, תורה מלשון הוראה, שהתורה לא רק באה ללמד אותנו מה אסור ומה מותר, אלא התורה באה להורות לנו דרך חיים, איך לחיות את החיים המאושרים ביותר, לכן אמרה התורה יש ימים שהאישה אסורה לבעלה, כדי שתהיה חביבה עליו, שלא יתרגל ותימאס עליו .

ברגע שכבר התרגלו כבר לא התפעלו מהניסים והלכו ועבדו עבודה זרה

בבית המקדש נעשו בכל יום עשרה ניסים גדולים מעל הטבע , אבל ברגע שכבר התרגלו כבר לא התפעלו מהניסים, והלכו ועבדו עבודה זרה.

משה רבינו נטע את אוהל מועד מהוץ למחנה ישראל

וכך המדרש אומר בהתחלה היה **אהל מועד** בתוך מחנה ישראל, ומתוך שהיה האהל בתוכם כבר התרגלו ומאסו בו, והלכו ועבדו ע"ז לעגל מזהב , ולכן מיד אחרי חטא העגל משה רבינו הרגיש בזה והעביר את האהל , מחוץ למחנה ישראל.

וגם בעניני העולם הזה ההרגל הוא סיבת הכישלון:

וגם בעניני העולם הזה הסוחר אם הוא לא מחדש את המחשבה שלו כל הזמן אז מיד הוא יורד בפרנסתו אבל בשעה שהוא מחדש את המחשבה שלו והוא מבין שכל הזמן צריך התחדשות מיד הוא רואה ברכה במעשה ידיו.

שעבר זמן אז דברים משתנים בעולם וצריך לחדש את המחשבה ולחדש את המעשים

לפעמים האדם לא מבין למה יש לו בעיות, ולמה הוא מפסיד, ולמה הפרנסה שלו ירדה, כי המחשבה שלך היא כל הזמן אותו דבר, כי התרגלת לחשוב בצורה מסויימת, אבל שעובר זמן, אז דברים משתנים בעולם, וצריך לחדש את המחשבה, ולחדש את המעשים, כי גם מה שהיה טוב, אבל שהזמן משתנה אם אתה מסתכל במחשבה חדשה אז אתה מסתכל על הדברים בצורה אחרת.

פרשת קדושים

בתחילת פרשת קדושים נאמר "**דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני**".

רשב"י שהיה מגיע לפרשת קדושים היה שמח מאוד

וכתוב בזוהר הקדוש "**כד הוו מטו חבריא קדישא להאי פרשתא הוו חדאין**" פירוש הדברים "כאשר היו מגיעים החברים התנאים הקדושים לפרשה זו פרשת קדושים היו שמחים".

ולכאורה צריך להבין על מה היתה השמחה הגדולה לתנאים הקדושים שלמדו פרשת קדושים יותר משאר פרשיות התורה?

משה רבינו כינס והקהיל את כל עם ישראל שנאמר דבר אל כל עדת בני ישראל

כתוב במדרש שכל המצוות שבתורה משה רבינו לימד את אהרון הכהן, ואהרן הכהן לימד את בניו, ובניו לימדו את שבעים הזקנים, ושבעים

אחרי מות קדושים

הזקנים לימדו את שתיים עשרה הנשיאים, ואחר כך כל נשיא היה מלמד את השבט שלו, וכך כל מצווה היתה מתפרסמת בכל עם ישראל, אבל יש שתי מצוות שמשה רבינו כינס בעצמו ולימד ישירות את כל עם ישראל, הראשונה זה מצוות שמירת שבת שנאמר "**ויקהל משה את כל עדת בני ישראל**", והמצווה השניה מצוות קדושים תהיו, כמו שנאמר "**דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני**".

ושואלים רבותינו ז"ל למה הקב"ה ציוה את משה רבנו שיאסוף את כל עם ישראל ויצווה אותם על מצוות שמירת שבת דוקא בהתקהלות אלא אומרים רבז"ל שמתי היה פרשת ויקהל אחרי חטא העגל, ומכיון שחטא העגל היה ברבים בהתקהלות כך שבא לצוות על השבת שהיא באה לכפר על חטא העגל יהיה גם כן בהתקהלות.

ולמה הקב"ה ציוה את משה רבנו שיצווה על מצוות קדושים תהיו דוקא בהתקהלות **כמ"ש דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו?**

כל יהודי יכול להיות קדוש

אלא אומרים רבותינו ז"ל שאם היה משה רבנו לא מלמד בבת אחת את כל ישראל, אלא משה היה מלמד את אהרון ואהרון את בניו ובניו את שבעים הזקנים וכו' כמו בשאר מצוות התורה, אז בשעה שכל יהודי היה שומע את מצוות קדושים תהיו , אז מיד היה חושב שמצווה זו של קדושים תהיו לא נאמרה בשבילי, אלא לצדיקים שבדור, שהם קדושים, אבל לא ליהודי הפשוט, והקב"ה מתכוין רק לצדיקים הגדולים שהם קדושים אבל ליהודי הפשוט אין לו שייכות לקדושה.

ולכן דוקא בפרשה זו פרשת קדושים הקב"ה אומר למשה רבנו, לך ותאסוף את כל עדת בני ישראל בלי יוצא מן הכלל, ותודיע להם בלשון רכה "**קדושים תהיו**" תודיע להם שכל יהודי על ידי קיום מצוות , יכול להגיע לקדושה, לכן כינס משה רבנו את כל עדת בני ישראל, והודיע להם מצווה זו קדושים תהיו, כדי להחדיר להם שמצווה זו, שייכת ומדברת לכל עדת בני ישראל, ואפילו ליהודי הפשוט ביותר.

כל יהודי יכול לזכות לרוח הקודש

כתוב בספר 'תנא דבי אליהו' (תנא דבי אליהו רבא, פרק ט) "מעיד אני עלי שמים וארץ, בין ישראל בין גוי, בין איש בין אשה, בין עבד בין שפחה, הכל לפי המעשה שעושה, כך רוח הקדש שורה עליו".

איך זוכים לקדושה?

ומה שאמרה התורה קדושים תהיו אין הכוונה לעשיית מעשים יוצאים מגדר הרגיל ומחוץ לדרך הטבע, אלא בקיומן של מצוות ה' המקיפות את כל שטחי החיים ,כיבוד אב ואם, בין אדם למקום, בין אדם לחברו, בין ישראל לארצו ובין איש לאשתו,

וכך אנחנו רואים מכל הפרשה של "קדושים תהיו" שנאמרו שם דברים פשוטים ששייכים לכל ישראל, ולא רק לצדיקים שבדור, כמו שנאמר **"איש אמו ואביו תיראו"** אם יהודי נזהר במצות כיבוד אב ואם, הוא מביא קדושה על עצמו, וכן נאמר **"ואת שבתותי תשמורו"** אם אתה נזהר בשמירת שבת קודש שלא יחלל, הוא זוכה לקדושה.

וכן אומרת לנו התורה בפרשה **"לא תגנובו" "לא תכחשו" "לא תעשו עוול במשפט"**, בזה תלויה הקדושה, כי קדוש אני ה' אלוקיכם.

קדושים תהיו", לא נאמר רק על ענייני הקרבנות ובית המקדש, אלא גם על מעשי האדם בינו לבין חברו :

ואמר הקב"ה אם אני דורש מכם קדושה, כוונתי בעניינים ארציים, חומריים: **במסחר, בעבודה, ביחס עם הבריות**, ובספר "מקדש מרדכי" כתב, שבפרשה זו נכללו יחדיו דיני פיגול עם דיני לקט ושכחה, מדות ומשקולות, ושכר שכיר, ללמדנו ש"קדושים תהיו", לא נאמר רק על ענייני הקרבנות ובית המקדש, אלא גם על מעשי האדם בינו לבין חברו. "וכחש בעמיתו", אין אדם כופר בעמיתו, עד שכופר בעיקר, ואלו מצוות ידועות, מצות שכל אדם מישראל יכול לקיימן, ורק ע"י הדקדוק בהן יגיע האדם לקדושה האמתית.

ההבדל שבין עם ישראל לגויים

וחשש הקב"ה שעם ישראל יחשבו שלא כל יהודי ראוי למעלת הקדושה ולא כל יהודי יכול לזכות לקדושה כי אם אחד בדור או שנים בדור, ורק הצדיקים זוכים לה כי מעלת הקדושה מצריכה להיות פרושים מן העולם הזה (ולדור במדבריות כמו שעשו חכמי אומות העולם כשרצו להגיע למדרגות גבוהות שהיו מוכרחים לפרוש מן כל עניני העולם הזה), אבל לא כן דרך תורתנו , ובאה התורה ללמדנו מה זה קדושה, **הקדושה בעם ישראל היא לא כמו אצל הגויים שאצל הגויים כביכול הקדושים שלהם מה עושים הולכים למדבריות והיו נזירים והיו פורשים מכל עניני העולם הזה, אבל הקב"ה אומר יהודי לא כך, אלא יהודי יאכל וישתה, אבל לפני שאתה אוכל תברך, לפני כל מצווה תברך, אז אתה תהיה קדוש**, אדם חושב שאיך הוא יהיה קדוש על ידי שהוא יפרוש מן הכלל ויהיה בודד, באה התורה ואומרת שלהיפך הוא הנכון דבר אל כל עדת בני ישראל שעל ידי שיהודי משתייך לכלל משתייך לכלל ישראל אז הוא נהיה קדוש.

אשר קדשנו במצוותיו"

ולכן אנו אומרים לפני כל ברכה **"אשר קדשנו במצוותיו"** כי כל מצווה שיהודי מקיים מביאה את האדם לקדושה ואפילו במצווה הפשוטה ביותר , כי גם המצווה הפשוטה ביותר היא מבורא עולם .

כל יהודי שמקיים מצווה הוא מתקדש, והמצווה שיהודי עושה היא מקדשת את האדם, ומביא עליו קדושה וברכה,

ובאה התורה ללמדנו קדושה אמיתית מהי, שורש ויסוד הקדושה היא בקיום מצוות התורה, ובקיום רצון הבורא יתברך, "אשר קדשנו במצוותיו וצוונו", ע"י קיום המצוות, הזהירות והדקדוק בהן כהלכתן, מתעלה ומתקדש האדם, וזוהי הדרך הבלעדית אל הקדושה האמתית, כמו שאנחנו אומרים בכל ברכה "אשר קידשנו במצוותיו", אם אתה מניח תפילין, אם אתה נוטל ידים, אז אתה נהיה קדוש, כל יהודי

שמברך ברכה הוא זוכה להיות קדוש, אפילו היהודי הפשוט ביותר.

אתם בני, ומה אני קדוש אף אתם תהיו קדושים

והקב"ה אומר מכיון שאני קדוש ואתם בני, מוכרחים אתם להיות קדושים כמו שנאמר "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם" , למה אתם צריכים להיות קדושים ? כי קדוש אני ה', כי אתם בנים של בורא עולם ומכיון שאני קדוש גם אתם צריכים להיות קדושים, ולכן יהודי צריך להיות קדוש, והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני" בגלל שבורא עולם הוא קדוש ואנחנו בניו לכן גם אנחנו צריכים להיות קדושים".

אונקלוס הגר

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו" (יט, ב) הגמ' בעבודה זרה (דף יא ע"א) מספרת, על אונקלוס הגר שהיה גוי וחקר אחרי התורה וגילה שהתורה זה הדבר האמיתי אבל הוא פחד ללכת ולהתגייר מכיון שהדוד שלו היה הקיסר של רומא אנדריינוס הקיסר שהיה שונא מאוד את היהודים, הלך אנקלוס לדוד שלו אנריינוס הקיסר ואמר לו אני רוצה ללכת לחו"ל לעשות מסחר, אמר לו בשביל מה תיטרח, כל כסף וזהב שאתה מבקש אני יתן לך, בלי שתטרח כלל, אמר לו אונקלוס לא אדוני הקיסר, אני רוצה לטרוח כדי לעשות מסחר, כי אני רוצה ללמוד חכמת המסחר, אמר לו טוב לך ותעשה מסחר, אמר לו אונקלוס לאנדריינוס, תן לי עצה איך לעשות מסחר, אמר לו תלך לשוק ותחפש את הסחורה שהיא בשפל המדריגה, שאף אדם לא קונה אותה , והיא זולה מאוד, ואתה חושב שיעבור זמן אז המחיר של הסחורה יעלה, את הסחורה הזו תיקנה.

הלך אונקלוס לירושלים והתגייר, ולמד בישיבה של רבי יוחנן בן זכאי, אחרי כמה שנים הגיע שמועה לאנדריינוס הקיסר, שאונקלוס בן אחותו התגייר, מה עשה אנדריינוס לקח את החכמים של הגויים, ואמר להם תלכו לארץ ישראל ותשכנעו אותו שיעזוב את היהדות, ותוכיחו לו שהדבר האמיתי זה הדת שלנו של הגויים, באו אותם חכמים לארץ ישראל, והיו מתווכחים

עם אונקלוס, והיה אונקלוס כבר גדול מאוד בתורה, ואמר להם טענות חזקות ביותר, שכבר לא היתה להם תשובה לענות לו, עד ששכנע אותם ובאו להתגייר ונשיארו ללמוד בישיבה עם אונקלוס.

שמע את זה אנדריינוס הקיסר שאותם חכמים שהוא שלח התגיירו, מיד שלח חיילים נוספים ואמר להם אל תדברו עם אונקלוס שום דבר, אלא תמלו את הפה שלכם במים, ותביאו אותו לרומא , באו החיילים ותפסו את אונקלוס והתחילו ללכת לכיון רומא, כיון שהדרך היתה ארוכה מאוד, בלילה היו עוצרים, ומדליקים מדורה גדולה, ומחכים עד הבוקר, ובבוקר היו ממשיכים ואז לאט לאט, התחיל אונקלוס לדבר איתם, ושכנע אותם על היהדות שזה הדבר האמיתי, עד שגם הם השתכנעו, ובאו גם הם להתגייר.

ואז ששמע אנדריינוס שלח מכתב לאונקלוס שיבוא בעצמו לבד לרומא, ואחרי זמן בא אונקלוס לרומא, ושאל אותו אנדריינוס הקיסר, תגיד לי איך אתה הלכת להתגייר והפכת ליהודי, הרי אתה יודע כמה אני שונא את היהודים?

אמר לו אדוני הקיסר ממך למדתי, ואתה אמרת לי ללכת להתגייר, אמר לו איך אתה אומר דבר כזה הרי אני שונא את היהודים, שנאה גדולה, אמר לו אונקלוס שאלתי אותך איזה סחורה לקנות, ואמרת לי שאני יחפש איזה סחורה שהיא בשפל המדרגה, שאף אחד לא רוצה לקנות אותה, ואתה חושב שיעבור זמן אז יעלה המחיר שלה, אותה תיקנה, אמר לו אונקלוס חיפשתי איזה אומה היא בשפל המדרגה, שכולם שונאים אותם, וכולם רודפים אותם, ומצאתי את עם ישראל, וכתוב בנביא שלעתיד לבוא שיבוא מלך המשיח, כל הגויים יהיו בטלים לגבי עם ישראל, וכולם יכבדו את עם ישראל, כמו שכתוב "**יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תיכרע כל ברך תישבע כל לשון**"

שאל אותם אונקלוס, איך נוהגים אצלכם במדינה, מי מאיר למי את הדרך? כמובן שבעל הדרגה הנמוכה מאיר את הדרך לבעל הדרגה הגבוהה,

אחרי מות קדושים

ואצלנו זה הפוך, שכתוב (שמות יג, כא) "**וה' הולך לפניהם יומם וכו' להאיר להם**". התגיירו כולם.

שלח קבוצה שניה, ושוב התרה בהם שלא ידברו איתו.

ואכן, החיילים לקחו אותו עמהם, אבל בפתח, כשראה את המזוזה, נשק לה, ושאל אותם, האם אתם יודעים מה זה? אמרו לו, לא.

שאל אותם, מי נמצא אצלכם במרכז? מי שומר על מי, החיילים על המלך או המלך על החיילים? ענו לו, וודאי שהמלך במרכז והחיילים שומרים עליו. אמר להם, אצלנו זה אחרת, כתוב "**ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם**" (תהילים קכא, ח), וגם הם התגיירו, ויותר לא שלח חיילים.

ושואל מרן המשגיח **הגר"ש וולבה** זצ"ל, האם משמיעת כמה פסוקים כבר מתגיירים?

ומסביר, הוא קרא לפניהם את פרשת קדושים, שאל אותם, האם יש אצלכם אנשים קדושים? ענו לו, ודאי. מי? ענו: הכמרים, שלא נושאים נשים ומונעים עצמם מאכילה ושתיה. שאל: יכול להיות שכל העם יהיו קדושים? אמרו, זה בלתי אפשרי, שאם כולם יהיו "קדושים" לא יהיה עם. אמר, אצלנו כתוב בתורה "**דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו**", **והכוונה לכולם!!!** תמהו, איך זה יתכן? ענה להם: ההבדל הוא בהשקפה מה נקרא "קדוש".

אל תיבדל מהחיים, אלא תקדש אותם:

אצלכם, קדוש נקרא מי שחי מחוץ לעולם, לא מתחתן, לא עובד, לא ישן ולא אוכל. אבל אצלנו, "קדוש" הוא מי שלוקח את החיים ומקדש אותם, **עושה הכל עם הגבלות הראויות.** ומה נחשב אצלנו קדוש, למשל: "**איש אמו ואביו תיראו וכו'**", "**ולקט קציר לא תלקט וכרמך לא תעולל**" "**לא תלך רכיל בעמך**" "**לא תיקום ולא תיטור**", **זה נקרא אצלנו "קדוש". אל תיבדל מהחיים, אלא תקדש אותם.** בעבור השקפה כזאת, השקפה חדשה באמת, כדאי להם להתגייר.

אחרי מות קדושים

באה הקבוצה הראשונה, ושאל אותם, מי מאיר למי? אמור לו, כולם מאירים למלך. אמר להם, אצלנו המלך מאיר לנו, אומר לנו הקב"ה "קדושים תהיו", ואם תחשוב בלבבך, מה ה' מבקש מאתנו, כדי שנהיה קדושים ? מיד באה התשובה, "איש אביו ואמו תיראו", לטובת מי המצווה הזאת, האם יש לקב"ה תועלת בכך? "ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצור ולקט קצירך לא תלקט וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם", האם לקב"ה יש דבר מציווי זה? הלא המצוות נועדו בעבורנו,

א"כ מי מאיר למי? הקב"ה מאיר לנו, כי "נר מצווה ותורה אור". "איש אמו ואביו תיראו", האם יש לקב"ה דבר מזה? מסופר במדרש, כי כאשר הקב"ה אמר בהר סיני "אנוכי ה' אלוקיך" "**לא יהיה לך אלהים אחרים על פני**", אמרו אומות העולם, הקב"ה דואג לעצמו שיעבדו אותו, אבל כשאמר "**כבד את אביך ואת אמך**", אמרו כבוד אחרים הוא דורש, ואז הודו גם על הראשונות, שנאמר (תהילים קלח, ד) "**יודוך ה' על מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך**", והקב"ה הוא שמאיר לנו, התגיירה הקבוצה השניה.

כשבאה הקבוצה השנייה וראו שמנשק את המזוזה, והוא אמר להם "ה' ישמור צאתך ובואך", אצלכם אתם שומרים על המלך, ואצלנו המלך שומר עלינו, למה הוא התכוון? אצלכם מי במרכז? המלך הוא שקובע את סדר היום, אם המלך קם במצב רוח רע, רחמנות על מי שנמצא בסביבתו.

אצלנו, אנחנו במרכז ואנחנו קובעים את סדר היום. כתוב "ה' צילך על יד ימינך", הצל אינו עושה שום דבר מעצמו, האדם עושה ובעקבותיו הצל פועל. וכך כתוב "והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי וכו' ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש וכו' ונתתי עשב בשדך לבהמתך וכו' השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדת וכו' וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר", אז מי קובע אם

ירדו גשמים, הקב"ה או אנחנו? ודאי שאנחנו, אז מי במרכז? אנחנו.

וזה ההבדל בינינו לבין הגויים, אצלם המלך במרכז וכולם שומרים עליו, ואילו אצלנו, אנו במרכז והקב"ה שומר עלינו. מה זה נקרא להיות קדוש? לקדש את החיים. תתחתן עם הגבלות, תאכל עם הגבלות, תקצור עם הגבלות, תעשה הכל אך עם הגבלות. לאחר שנהיית עבד לה', אתה המאושר הגדול, כי הכל בשבילך, אתה הקובע מה יהיה אתך.

קדושה רק בעם ישראל

ולכן זכות זאת קיימת רק בעם ישראל שעל ידי קיום מצווה אחת האדם מתקדש ומתרומם מפני שכל המצוות הם מקודשים בקדושת התורה, אבל אצל הגויים אין להם את התורה והמצוות, ולכן רחוקים הם מן הקדושה, כמו שאנו מברכים את הקב"ה "**אתה בחרת בנו מכל העמים**" כי היהודי הפשוט יכול להגיע למדרגות העליונות ביותר על קיום מצוות, בזכות זה שהקב"ה בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את התורה הקדושה.

ולכן רשב"י שהיה מגיע לפרשת קדושים היה שמח

ולכן כאשר היו מגיעים החברים התנאים הקדושים בזוהר הקדוש לפרשת קדושים היו שמחים, מכיון שראו שכל אחד מישראל, כל יהודי יכול להגיע לקדושה, לא רק יחידי סגולה, ולא נדרשת לזה עבודה מיוחדת, יוצאת מן הכלל, אלא רק לשמור על פשטות התורה, ולקיים מצוותיה כראוי, וזה מביא קדושה, ולכן שמחו.

תתרחקו מאיסור העריות ולא תיטמאו בהם כמו שנטמאו הגויים

ומה הפירוש קדושים תהיו? ופירש רש"י הוו פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה: "אשה זונה וחללה" וגו' "אני ה' מקדשכם", "ולא יחלל זרעו "- "אני ה' מקדשו' **רש"י בא ללמדנו שאיך זוכים לקדושה על ידי שתתרחקו מאיסור העריות ולא**

תיטמאו בהם כמו שנטמאו הגויים, קדושים תהיו שיש לכם קדושה וטהרה, כי יהודי יש לו נשמה קדושה וטהורה, שיהיה לכם שקדושה וטהרה שזה היסוד של הבית היהודי, זה היסוד של עם ישראל.

והתקדשתם והייתם קדושים

ואומרת לנו התורה בפרשת השבוע "והתקדישתם והייתם קדושים" והגמרא במסכת ברכות (דף נג ע"ב) דורשת "'והתקדשתם' - אלו מים ראשונים, 'והייתם קדושים' - אלו מים אחרונים שבסוף הסעודה כמו שאמרו חז"ל מים אחרונים חובה.

נטילת ידיים

הגמרא (חולין דף קו ע"א) אומרת ששלמה המלך תיקן את נטילת הידיים בתקופת בית המקדש הראשון תיקן שלמה המלך טומאה לידיים **לעניין קרבנות**, שכל הבא לנגוע בידיו בקרבן - חייב ליטול את ידיו תחילה, ואם נגע בלא ליטול את ידיו - טימא את בשר הקרבן ופסלו מאכילה.

בתקופת בית המקדש השני תקנו בית שמאי ובית הלל שגם לעניין **תרומה הידיים טמאות**, שכל הנוגע בתרומה בלא נטילה פסל אותה מאכילה, סמוך למועד חורבן בית המקדש השני, הרחיבו חכמים את המצווה, וקבעו **שאסור לאכול לחם ללא נטילת ידיים**.

יוצא שבזמן בית המקדש הראשון שלמה המלך תיקן נטילת ידיים רק לפני אכילת הקורבנות, ובזמן בית המקדש השני הוסיפו בית שמאי ובית הילל נטילת ידיים גם לפני אכילת תרומה, ולפני שניחרב בית המקדש השני הוסיפו נטילת ידיים לפני אכילת לחם.

שני טעמים נאמרו בטעם מצוות הנטילה לפני אכילת הלחם:

האחד, משום סרך תרומה. כלומר, כדי שהכהנים יתרגלו ליטול את ידיהם לפני אכילת התרומה, תקנו חכמים שכל ישראל יטלו את ידיהם לפני הסעודה, ועל ידי כך מנהג הנטילה ישתרש בקרב כל ישראל, והכהנים יתחזקו ליטול ידיים לפני אכילת

תרומה. ואף שכיום בית המקדש חרב, וכבר דורות על גבי דורות אין הכהנים אוכלים תרומה מפני הטומאה, תקנת הנטילה לא בטלה, שמהרה יבנה בית המקדש ועלינו להיות מוכנים ורגילים במנהגי הטהרה. **הטעם השני**, מפני שהידיים עסקניות ובתוך כך הן נוגעות במקומות שיש בהם זיעה או במקומות מטונפים, ואין ראוי לאכול בידיים מזוהמות. וכדי לשמור על טהרת האכילה וקדושתה, תקנו חכמים נטילת ידיים לפני הסעודה (ברכות דף נג ע"ב), ואפילו מי שידיו נקיות, צריך ליטול את ידיו לפני אכילת הלחם, כדי לטהרם ולקדשם לקראת הסעודה (עיין שו"ע או"ח קנח, א; מב, א).

ברכה על מצוות חכמים

נטילת ידיים היא אחת משבע המצוות שתקנו חכמים. ונתנה התורה כוח ביד חכמים לקבוע מצוות, שנאמר (דברים יז, י-יא): "וְשָׂמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּךָ", "לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל". ולכן אנו מברכים על הנטילה: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצוונו על נטילת ידיים". שאף שהנטילה לא נזכרה בתורה שבכתב, נצטווינו לקיים את תקנות חכמים, ולכן אנו אומרים: "אשר קדשנו במצוותיו וצוונו".

נטילת ידיים סגולה לעשירות

רשב"י אמר לרבי אבא בזוהר הקדוש שע"י שיהודי זהיר בנטילת ידיים לסעודה הוא זכוה לעשירות וכן הגמרא מספרת על רב חסדא שהיה עשיר א"ל בזכות מה זכית לעשירות א"ל אני נוטל ידיים מלוא חופניים והקב"ה משפיע עלי ברכה מלוא חופניים.

על נטילת ידיים", ראשי התיבות "עני":

ולעומת זאת אמרו חז"ל שכל המזלזל בנטילת ידיים בא לידי עניות ו "על נטילת ידיים", ראשי התיבות "עני", כי אדם שמקפיד על נטילת ידיים - זוכה להורקה של ברכה, שפע ופרנסה מהשמיים וכן להיפך ח"ו.

והגמרא מספרת שרבי אליעזר הגדול, שהיה רבו של רבי עקיבא, מוצא לנכון

לכתוב בצוואתו לבנו: "בני, היזהר בנטילת ידיים, שזו מצווה שעומדת ברומו של עולם.

רבי עקיבא סיכן את עצמו ולא שתה מים, ובלבד שיקיים את דברי חכמים שתקנו ליטול ידיים לפני הסעודה

וכן מסופר בגמרא (עירובין דף כא ע"ב) על רבי עקיבא שבעת זקנותו נכלא על ידי הרומאים, ובכל יום היה מביא לו יהושע משרתו אוכל ומים לשתייה ולנטילת ידיים. יום אחד שפך הסוהר חצי מן המים, אמר לו היום מימיך מרובין שמא לחתור בבית האסורין אתה צריך, שפך חציין ונתן לו חציין, עד שלא נותרו בהם שיעור מספיק לנטילה ושתייה. העדיף רבי עקיבא להשתמש באותם המים לנטילה ולא לשתייה. ואף שמצד הדין, במצב של אונס כזה היה פטור מנטילת ידיים, העדיף רבי עקיבא להחמיר על עצמו ולסכן כמעט את נפשו בצמא, ובלבד שיקיים את דברי חכמים שתקנו ליטול ידיים לפני הסעודה. על ידי מסירות נפשו לימד רבי עקיבא את כולנו עד כמה חשוב לדקדק בקיום דבריהם של חכמים.

מים אחרונים

מים אחרונים, הנה במה שהקפידו כל כך בנטילת מים אחרונים שהם חובה, מצאנו ארבעה טעמים בדבר, ונבארם להלן.

טעם ראשון, משום מלח סדומית. **טעם שני**, מכיון שצריך לברך ברכת המזון בידים נקיות וסתם ידים מזוהמות הם ופסולות לברכה. **טעם שלישי**, מים אחרונים הם חלק הסטרא אחרא, וצריך לתת לו את חלקו בכל סעודה, מים אחרונים שהם חובה כי צריכים להעביר ממנו הזוהמא הרעה ולתת חלק לצד האחר מהזוהמא ההיא שעל ידו, כדי שלא ימצא אצלו מקטרג, וכן כתוב בזוהר בפרשת תרומה (חלק ב דף קנד) כתב: לבתר דאכיל בר נש ואתענג, אצטריך למיהב חולקא דתמצית להוא סטרא, ומאן איהו מים אחרונים ההוא זוהמא דידין. ביאור: לאחר שאכל האדם יש לו לתת חלק תמצית לסטרא אחרא והוא הזוהמא

שבמים אחרונים.

טעם רביעי, מים אחרונים הרגו את הנפש.

מים הראשונים האכילו בשר חזיר

הגמ' במסכת חולין דף ק"ו אומרת **מים הראשונים האכילו בשר חזיר ומים ראשונים האכילו בשר נבלה** וכו', וכן מובא ביומא דף פ"ג, והראש' ביארו ע"פ המדרש תנחומא (פ' בלק סי' טו) מעשה בשעת הגזירה בחנוני אחד מישראל שהיה מבשל בשר טהור ובשר חזיר ומוכר שלא ירגשו בו שהוא יהודי וכן היה מנהגו כל מי שנכנס לחנות שלו ולא נטל ידיו יודע שהוא עובד כוכבים ונותן לפניו בשר חזיר וכל מי שנטל ידיו ומברך יודע שהוא ישראל ומאכילו בשר טהור פעם אחת נכנס יהודי לאכול שם ולא נטל ידיו והיה סבור שהוא עובד כוכבים נתן לפניו בשר חזיר אכל ולא בירך, בא לעשות עמו חשבון על הפת ועל הבשר, אמר לו יש לי עליך כך וכך, מן הבשר שהאכלת שחתיכה עולה עשרה מנה, אמר לו אתמול אכלתי אותה בח', והיום אתה רוצה ליטול ממני עשרה, אמר לו זו שאכלת של חזיר היא, כיון שאמר לו כך עמדו שערותיו נבהל ונחפז, אמר לו בצנעה יהודי אני, ונתת לי בשר חזיר, אמר לו תיפח רוחך שכשראיתי שאכלת בלא נטילת ידים, ובלא ברכה הייתי סבור שאתה עובד כוכבים.

מים אחרונים הרגו את הנפש

הגמרא (יומא דף פג) מספרת על רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי שהיו הולכים בדרך. "רַבִּי מֵאִיר הֲוָה דַּיֵּיק בִּשְׁמָא". רבי מאיר היה בודק את שמות האנשים לדעת את מעשיהם על פי משמעות שמותם, רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי לָא הַווּ דַּיְיקֵי בִּשְׁמָא, הגיעו לאיזה מקום וביקשו מקום ללון, נתנו להם, שאלו את בעל הבית מה שמך? אֲמַר לְהוּ: כִּידּוֹר'. אֲמַר להו רבי מאיר, שְׁמַע מִינָּהּ, אָדָם רָשָׁע הוּא, דִּכְתִיב, (דברים לב) "כִּי דּוֹר תַּהְפֻּכוֹת הֵמָּה" רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי הפקידו אצל בעל הבית הזה את כספם, כי הוא נראה להם צדיק וטוב, רַבִּי מֵאִיר החביא את כספו ליד

אחרי מות קדושים

קבר אביו של אותו כידור הפונדקאי, בלילה בא אביו של כידור ואמר לו שיש כסף ליד קברו בבית עלמין, בא אותו רשע לרבי מאיר וסיפר לו את החלום, אמר לו רבי מאיר שחלומות שווא ידברו, ליתר ביטחון הלך רבי מאיר ושמר את כספו עד מוצאי שבת, במוצאי שבת באו רבי יהודה ורבי יוסי לכידור וביקשו את כספם, אָמַר לְהוּ: לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם. אֲמַר להם רַבִּי מֵאִיר: למה לא בדקתם בשמו? אמרו לו רבי יהודה ורבי יוסי למה לא הזהרת אותנו? אמר להם רבי מאיר שהעניין הזה של השמות הוא לא דבר ודאי ומוחזק לגמרי, אבל בהחלט יש בו סיבה לחשש. הלכו אותם חכמים ויצאו מהבית והיו עומדים בדרך לראות מה לעשות ופתאום ראו שאותו כידור יצא ושמו לב כי שפמו מלוכלך בעדשים, הלכו לאשתו ואמרו לה בעלך ביקש שתתני לנו את הכסף שהפקדנו אצלו, סימן לדבר שנתת לו הבוקר לאכול עדשים. כשהיא שמעה את הסימן הבדוק הזה - נתנה להם את הכסף שלהם והלכו לדרכם. כששמע אותו אדם כי חכמים הצליחו להערים עליו ולקחו את כספם חזרה הלך והרג את אשתו מרוב כעס. וזה מה שאמרו מים אחרונים הרגו את הנפש כי בגלל שלא עשה מים אחרונים נישאר לו עדשים על שפמו.

נטילת ידים מפני רוח רעה

כתב מרן השולחן ערוך איזה דברים חייב לעשות נטילת ידים אלו דברים שצריכים נטילת ידים במים:

דבר ראשון: הקם ממטתו, **דבר שני:** היוצא מבית הכסא ומבית המרחץ, **דבר שלישי:** הנוטל צפרניו, דבר רביעי: מי שנגע במת, והיוצא מבית הקברות, **דבר חמישי:** והחולץ מנעליו, והנוגע ברגליו, והנוגע בגופו במקומות המכוסים **דבר שישי:** והחופף ראשו, **דבר שביעי:** המשמש מטתו, **דבר שמיני:** והנוגע בכנה, , (ובכל אלה אין צריך נטילה בכלי)ומי שעשה אחת מכל אלו ולא נטל ידיו אם תלמיד חכם הוא תלמודו משתכח, ואם אינו תלמיד חכם יוצא מדעתו, (ילקו"י על השכמת הבוקר, מהדורת תשס"ד, עמ' שצ. שארית יוסף חלק א' עמוד נו).

כל אלו צריכים נטילת ידיים בלי ברכה, והסיבה לכל המקרים הללו היא הסרת טומאה שמקורה ברוח רעה או בלכלוך ולכן הצריכו חכמים נטילת ידיים ומצווה ליטול אף את ידי הקטנים ביותר, אף על פי שלא הגיעו לחינוך, והיא סגולה טובה לקטנים כדי שיגדלו בטהרה, ויהיו גידולי קודש.

פְּהֵדִים:

כתוב בשולחן ערוך (או"ח, ד, י"ט) המגלח ולא נטל ידיו, מפחד שלושה ימים. הנוטל ציפורניו ולא נטל ידיו, מפחד יום אחד, ואינו יודע ממה מפחד."

התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס

ביום שני יחול י"ד באייר שזה יום פסח שני וגם יום שבו קבעו חכמים ליום ההילולה של התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס.

דור רביעי של התנאים מחורבן בית המקדש

רבי מאיר בעל הנס היה דור הרביעי של התנאים מחורבן בית המקדש, הדור הראשון היה רבי יוחנן בן זכאי ואחריו רבי אליעזר בן הורקנוס ואחריו רבי עקיבא ותלמידו של רבי עקיבא היה התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס.

"הזהרו ברבי מאיר ובתורתו"

התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס היה מגדולי התנאים, הגמרא אומרת במסכת קידושין (דף פא ע"א) שבכל יום יוצאת בת קול מן השמים ואומרת "היזהרו ברבי מאיר ובתורתו", הקב"ה נתן בידיו של רבי מאיר את כל המפתחות של כל שערי שמים.

א"ר אחא בר חנינא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו, שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו, שהוא אומר על טמא טהור ומראה לו פנים, על טהור טמא ומראה לו פנים.

תנא לא רבי מאיר שמו אלא רבי נהוראי שמו, ולמה נקרא שמו רבי מאיר, שהוא מאיר עיני חכמים בהלכה, ולא נהוראי שמו אלא רבי נחמיה שמו,

ולמה נקרא שמו נהוראי, שמנהיר עיני חכמים בהלכה.

רבי מאיר היה בקי בכל התורה הגמרא אומרת מי שהיה ניכנס לבית המדרש ורואה את רבי מאיר כמו אדם שעוקר הרים טוחנן זה בזה כך היה רבי מאיר בעל הנס.

הגמרא מספרת פעם אחת רבי מאיר הגיע לאסיא וכתב כל מגילת אסתר מהזיכרון, ומה מיוחד במגילת אסתר שכתב מהזיכרון אלא שבמגילת אסתר יש מקום שכתוב יהודים עם יוד אחד ויש מקומות שכתוב יהודיים עם שני יודי"ם.

דהויתיה לרבי מאיר מאחוריו

הגמרא במסכת עירובין (דף יג ע"ב) אומרת רבי הקדוש רבי יהודה הנשיא שהיה גדול הדור שכתב את כל המשניות אמר מה שאני מחודד יותר מחברי בזכות שראיתי את רבי מאיר מאחוריו שפעם אחת הלכתי בדרך וראיתי את העורף של רבי מאיר ואם הייתי רואה את פניו הייתי מחודד וחריף בתורה יותר כי והיו עיניך רואות את מוריך.

סתם משנה רבי מאיר

הגמרא אומרת סתם משנה רבי מאיר בעל הנס כל מקום שמובא הלכה במשנה ולא מוזכר מי אמר את הלכה בידוע שזה רבי מאיר בעל הנס.

כמה גדולה חובה בתשובה אפילו של יחיד

רבי מאיר אומר גדולה תשובה שאפילו אדם יחיד שעושה תשובה מוחלים לו ולכל העולם כולו שנאמר ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו כי שב אפי ממנו לשון יחיד בגלל שיחיד עשה תשובה הקב"ה מוחל לכל העולם שבתחילת הפסוק כתוב לשון רבים ארפא משובתם אוהבם נדבה.

הֱוֵי מְמַעֵט בְּעֵסֶק, וַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הֱוֵי מְמַעֵט בָּעֵסֶק, וַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה. וֶהֱוֵי שְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל אָדָם. וְאִם בִּטַּלְתָּ מִן הַתּוֹרָה, יֶשׁ לְךָ בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדֶּךָ. וְאִם עָמַלְתָּ

בַּתּוֹרָה, יֵשׁ (לוֹ) שָׂכָר הַרְבֵּה לִתֵּן לָךְ:

אפילו עוסק כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול

ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה' (אחרי מות יח, ה) היה רבי מאיר אומר מנין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול? שנאמר "ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'" (ויקרא, אחרי מות יח, ה) כהנים לויים וישראלים לא נאמר, אלא "האדם" הא למדת, שאפילו עוסק כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול, וכן רבי מאיר אומר ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ.

רבי מאיר תמיד היה מלמד זכות על עם ישראל ולכן נהגו לנדור צדקה דוקא לכבוד רבי מאיר בעל הנס

הגמרא אומרת יש מחלוקת מתי עם ישראל נקראים בניו של הקב"ה יש אומרים רק מתי שיהודי מקיים תורה ומצוות אז הוא נקרא בן של בורא עולם אלא עבד אבל רבי מאיר בעל הנס אומר גם מתי שיהודי רחוק מהתורה והמצוות הוא נקרא בן של בורא עולם רבי מאיר תמיד היה מלמד זכות על עם ישראל לכן עם ישראל היו תמיד נוהגים לנדור צדקה דוקא לכבודו ולעלוי נשמת של התנא רבי מאיר בעל הנס.

רבי מאיר נקבר בעמידה

הרב הקדוש רבי חיים ויטאל כותב שאמר לו רבינו האר"י הקדוש שלפני שניפטר רבי מאיר הוא ציוה את תלמידיו שיקברו אותו בעמידה ושיהיה המקל בידו כדי שמתי שיבוא מלך המשיח מיד הוא ירוץ כדי לקבל פניו של מלך המשיח.

הכה שלו קיים כאילו הוא עדיין חי

ואומר האר"י הק' שהסיבה שנוהגים לנדור דוקא לעלוי נשמת התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס יותר משאר התנאים מכיון שכל הצדיקים לאחר פטירתם אז כוחם יורד וכוחם הוא לא כמו בחיי חיותם אבל התנא הקדוש

רבי מאיר בעל הנס גם לאחר פטירתו הכח שלו קיים כאילו הוא עדיין חי ולכן ציוה שיקברו אותו עומד לרמוז שכאילו הוא עדיין חי ואינו שוכב כמו שאר הנפטרים.

רבי מאיר היה בן של גרים מבני בניו של נירון קיסר רומא

הגמרא אומרת רבי מאיר בעל הנס היה בן של גרים, הגמרא מספרת שהיה יהודי אחד שעשה סעודה גדולה והזמין את כל חכמי ישראל ואותו יהודי היה אוהב איזה אדם שקראו לו קמצא והיה שונא את בר קמצא ואותו יהודי שעשה את הסעודה הגדולה ביקש מהעבד שלו שיילך להזמין את קמצא והעבד טעה והזמין את בר קמצא וכשראה בעל הבית את השונא שלו בר קמצא אמר לו תסתלק מכאן אני שונא אותך א"ל בבקשה מימך אל תבייש אותי בפני כולם אני ישלם לך על האוכל שאכלתי א"ל תסתלק מכאן א"ל אני ישלם לך את כל ההוצאות של כל הסעודה ובלבד שלא תבייש אותי בפני כולם ובכל זאת גירש בעל הבית את בר קמצא בבושת פנים כשראה כך בר קמצא אמר היו שם חכמי ישראל ושתקו אני יילך להלשין על היהודים הלך למלך רומא ואמר היהודים מרדו בך א"ל תשלח קורבן לבית המקדש ותיראה שהיהודים לא יקריבו את הקורבן שלך שלח המלך כבש עם בר קמצא ומה עשה בר קמצא נעץ מחט בעין של הכבש כדי שיהיה בעל המום ויהיה פסול להקריבו בבית המקדש והביא את הכבש והכהן לא הקריב את הכבש כי היה בעל מום וכששמע המלך שהיהודים לא הקריבו את הכבש ששלח קורבן מיד שלח את נירון קיסר שיחריב את בית המקדש וכשהגיע נירון קיסר לירושלים פגש איזה ילד יהודי קטן ושאל אותו מה למדתם היו בתלמוד תורה ענה הילד היהודי כתוב פסוק "ונתתי את נקמתי באדום ביד בני ישראל" שאל מה הפירוש? א"ל הילד עתיד הקב"ה לשלוח את אדום להחריב את בית המקדש ועתיד הקב"ה להיפרע מאדום על זה שהחריבו את בית המקדש ששמע נירון קיסר את הדברים האלו אמר וכי אני שעיר לעזעזל אני יחריב את בית המקדש

ואחר כך הקב"ה יפרע ממני מיד קם וברח והלך והתגייר ומי יצא ממנו התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס.

סגולת ח"י מטבעות

רבינו הבעל שם טוב כותב סגולה נפלאה שמתי שיהודי נמצא יקח שמונה עשרה מטבעות ויתן לצדקה ויאמר לעלוי נשמת התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס ויאמר שלוש פעמים אלהא דמאיר עננני ומובטח לו שינצל מכל צרה.

למה נקרא שמו בעל הנס?

הגמרא בעבודה זרה (דף יח ע"א) מספרת על אשתו של רבי מאיר ברוריה שאחותה היתה בבית הסוהר וביקשה ברוריה מרבי מאיר בעלה שינסה להוציא את אחותה ולהציל אותה מידי הגויים אמר רבי מאיר אם היא עברה עבירה אין אני יכול לעשות לה נס אבל אם היא לא נכשלה בדבר עבירה אפשר שיעשו לה נס מה עשה רבי מאיר לקח דלי ומילה אותו במטבעות זהב והלך לבית הסוהר והתחפש רבי מאיר לגוי ובא לפני אחותה של אשתו וניסה לפתות אותה לדבר עבירה ולא הסכימה שראה כך רבי מאיר אמר כיון שלא נכשלה בדבר עבירה ראוי הוא שיעשו לה נס מן השמים לקח את הזהב ונתן לשומר בית הסוהר ואמר לו חצי קח בשבילך וחצי תן לממונים עליך שוחד, אמר לו שיגמר הכסף מה אני יעשה? אמר לו תאמר אלהא דמאיר עננני שלוש פעמים ותינצל מכל צרה שאל אותו שומר של בית הסוהר מניין לך שזה יעזור? לקח אותו למקום שהיו שם כלבים טורפים והתגרה בהם רבי מאיר עד שבאו לטרוף את רבי מאיר מיד אמר אלהא דמאיר עננני שלוש פעמים וניצל שראה כך השומר השתכנע וקיבל את הכסף ושיחרר את אחותה של אשתו של רבי מאיר מבית הסוהר, ואחרי כמה זמן העמיד הקיסר של רומא את השומר לדין ופסקו דינו להוציאו להורג בחרב, כשבאו להרוג אותו היה אותו גוי אומר **אלהא דמאיר עננני** ונתקשה צווארו כשיש ולא הצליחו להרוג אותו שאל אותו הקיסר מה אתה לוחש שמא מכשף אתה? אמר לו לא, אלא כך גילה לי רבי מאיר בעל הנס לומר שלוש פעמיים אלהא דמאיר עננני ותינצל מכל צרה.

היו סבורים שהוא אוכל בשר חזיר ומיד אמרו זה אחרים זה ודאי לא רבי מאיר כי רבי מאיר

וכשראה כך ציוה הקיסר שיחקקו על שער העיר את דמות קלסתר פניו של רבי מאיר והכריז הקיסר שכל מי שיצליח לתפוס את רבי מאיר ולהביאו למלכות יקבל פרס, ויום אחד היה רבי מאיר הולך בדרך וזיהו אותו שזהו רבי מאיר מיד התחילו לרדוף אחריו, ומה עשה רבי מאיר? ראה מסעדה של גויים וניכנס וביקש שיגישו לו בשר חזיר וקלח רבי מאיר את האצבע של יד ימין וטבל בתוך הבשר ולקח את האצבע של יד שמאל והכניס לתוך פיו והיו סבורים שהוא אוכל בשר חזיר ומיד אמרו זה אחרים זה ודאי לא רבי מאיר כי רבי מאיר לא יאכל בשר חזיר ומאותו זמן היה נקרא רבי מאיר בשם אחרים, ולכן אמרו חכמים שכל מקום שמוזכר במשנה אחרים אומרים הכוונה לרבי מאיר בעל הנס שהיה נקרא בשם אחרים.

כל מקום שכתוב אחרים אומרים הכוונה לרבי מאיר בעל הנס

הגמרא אומרת שמאותו מעשה היה הכינוי של רבי מאיר אחרים, וכל מקום שכתוב במשנה אחרים אומרים הכוונה לרבי מאיר בעל הנס, אחרים אותיות ח מאיר (חכם מאיר).

רבן שמעון בן גמליאל גזר שרבי מאיר יקרא אחרים ורבי נתן יש אומרים

ועוד טעם למה נקרא שמו של רבי מאיר בשם אחרים, הגמ' במסכת הוריות (דף יג ע"א) מספרת שרבי מאיר היה החכם ורבי נתן אב"ד והנשיא היה רבן שמעון בן גמליאל בעיר יבנה רבי מאיר היה ניכנס לבית המדרש כל התלמידים היו עומדים על רגליהם יום אחד ניכנס רבי שמעון בן גמליאל הנשיא ועשה תקנה מכאן ואילך יעמדו רק לכבוד הנשיא אבל לשאר חכמים יעמדו רק שתי שורות ולמה עשה כך רבי משעון בן גמליאל כדי שיהיה לו השעה גדולה יותר משאר חכמים למחרת בא רבי

מאיר ורבי נתן וניכנסו לבית המדרש וראו שרק שתי שורות עומדים אמר רבי מאיר לרבי נתן בוא נעשה תחבולה כדי להדיח מהנשיאות את רבי שמעון בן גמליאל א"ל יש מסכת עוקצין שהיא קשה מאוד ובטוח רבי שמעון לא בקי במסכת הזאת מה נעשה מחר בבוקר נשיאל אותו שאלה לפני כל התלמידים והוא לא ידע לענות תשובה ונגיד לו מי ימלל גבורות ה' ישמע כל תהילתו ומי ראוי להלל את ה' רק מי שישמיע כל תהילתו ורבי שמעון לא ידוע להשמיע כל תהילתו היה שם רבי יעקב בר קרשי ושמע מה הם מתכננים מה עשה רבי יעקב בר קרשי לקח גמרא עוקצין וליד הבית של רבי שמעון והיה יושב מאחורי החלון ולומד מסכת עוקצין התעורר רבי שמעון ואמר סימן מן השמין התיישב ולמד איתו ובבוקר שאלו אותו וידע לענות תשובה אמר אתם רציתם לבייש אותי לכן גזר שרבי מאיר ורבי נתן יצאו לבחוץ של בית המדרש ורבי מאיר היה עומד בחוץ ומקשה קושיות וכותב על נייר וזורק לבפנים וכותב תשובות וזורק לתוך בית המדרש אמרו התורה בחוץ ואנחנו בפנים אז גזר שיכנסו וגזר רבי מאיר יקרא אחרים ורבי נתן יש אומרים.

"דאגה בלב איש ישחנה ודבר טוב ישמחנה"

שלמה המלך אומר (משלי יב, כה). "**דאגה בלב איש ישחנה ודבר טוב ישמחנה**" דאגה הינה מידה ייחודית לבני האדם. וכמו כל המידות גם היא נוצרה לצורך מטיב - לסייע לאדם ולחיות את חייו כשורה. בזכות הדאגה האדם שומר על בריאותו, ועל בריאות ילדיו ומשפחתו כי הוא דואג פן יחלו. מונע עצמו מסכנות כי דואג פן יקפח את חייו. משתדל לא להיות חייב כסף לאחרים פן חלילה יצא עליו שם רע. ובזכות הדאגה הוא גם משתדל להבטיח את עתידו הכלכלי, לימי המחסור או לעת זקנה, וכיוצא בזה. ובפן הרוחני הדאגה לחיי הנצח, לזמן שבו תצא הנשמה מן הגוף, גורמת לאדם לשפר את מעשיו ולהימנע מעבירות, מי מאתנו לא דואג לפעמים? כאשר אדם דואג, הוא לא מוצא רגע של מנוחה ,

חכמינו נחלקו בכוונת עצתו של

אחרי מות קדושים

שלמה המלך: "דאגה בלב איש ישחנה, רבי אמי ורבי אסי, חד אמר ישיחנה מדעתו, וחד אמר ישיחנה לאחרים" (יומא דף עה ע"א).

בפסוק זה טמונות שתי עצות: א- להסיח את הדאגה ולהחלישה באמצעות שיתוף אדם אחר בדאגתנו. ב- להסיח את הדעת על ידי התעסקות בדבר טוב.

העיצה הראשונה היא שכאשר האדם ישוחח עם אחרים על דאגתו, תסור ממנו הדאגה, שכן הם יתנו לו עצה טובה, ינחמו אותו וישמחו אותו. גם עצם הדיבור יקל על לבו של הדואג ויחליש את דאגתו. ככל שאדם מתייסר בינו לבין עצמו ושוקע בדמיונות מעוררי אימה, כך גדל סבלו. עצם השמעת הדברים, גורמת לאדם להוציא מהלב את כל הצער שיש לו, פעמים רבות יש תועלת רבה רק בעצם הקשבה לאיש, עד כמה רב כוחה של פריקת מטען רגשי מן הלב, נוכל ללמוד מן העובדה, שאפילו בשבת קודש, שאסור לבכות ולהצטער בה, נפסק להלכה: "מי שיש לו עונג אם יבכה כדי שילך הצער מלבו, מותר לבכות בשבת" (רמ"א, שו"ע אורח חיים רפ"ח, ב) בספר 'ערוך השלחן' מסביר: "שכן היא דרך בני אדם, שעל ידי הבכיות הוקל הצער, לכן מותר לו לבכות, דגם זה הוא עונג, שעל ידי זה יצא הצער מלבו".

העצה השנייה היא "**ודבר טוב ישמחנה**" רש"י פירש: "יעסוק בתורה, והיא תשמח את הדאגה שבלבו ותצילנו ממנה". לימוד התורה הקדושה, משמחת לב ובכוחה לרפא כל פגע, כנאמר: "תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פקודי ה' ישרים משמחי לב, מצות ה' ברה מאירת עינים" (תהילים יח, ח-ט). אדם אינו מסוגל לחשוב על שני דברים בבת אחת, ולכן כאשר הוא מתמקד בנושא כלשהו, בעל כורחו הוא שוכח מדאגתו. אם יכריח את עצמו לעסוק בדבר הגורם לו תענוג וסיפוק, ישפר את מצב רוחו ויסיר את הדאגה מלבו. כשם שהדאגה והדיכאון מגרשים את רגשות השמחה וההנאה, כך מחשבות השמחה וההנאה דוחות ומגרשות את רגשות הצער והדיכאון.

שני סוגי הרגשות הללו, אינם יכולים לדור בכפיפה אחת, והם נדחים זה מפני זה.

המלבי"ם כותב שדאגה בלב איש ישחנה, כל המידות הם צפונים בנפש האדם, עד שהרוח מעלה איזה ציור על הלב, ויש בכח האדם להעלות את הציור למעלה, וכן להשפילו למטה, למשל יכול לעורר ציור טוב או רע מן המידות, ואז יבא בו הרוח ויגלהו ויעלהו אל הלב להמשיל בו הציור הלז, כמו ציור הגאוה, או הענוה, הקנאה, והתאוה, וכדומה, ובין כוחות הנפש נמצא גם כן הדאגה, שהוא מה שאדם דואג על העתיד, והציור הזה כשימשול בלב - מנפש ועד בשר יכלה, שגם העשיר והשלו, כשתמשול הדאגה בלבו - ידאג על העתיד, פן יחרב ביתו, פן יכלה עשרו, פן ימותו בניו, פן ימשלו אויביו עליו, וכדומה, והוא ביגון תמידי, ועת יעלה ציור הדאגה בלב נתן החכם שתי עצות לזה.

א. להשפיל הציור הלז, ולהורידו לעומק הנפש, ושם בחשך שמו יכוסה, על ידי שיסיח דעתו מרעיונות כאלה, ולא ידאג.

ב. שיעלה על לבו ציורים טובים, מתנגדים לציורי הדאגה. למשל: יצייר שאחריתו טוב, שביתו יעמוד נכון, שהוא מלא ברכת ד', ושיש תקוה לאחריתו 'וזהו שאמר: דאגה בלב איש - כשעלה ציור הדאגה וימשול בלב, העצה או שישחנה ויורידנה למטה, או שישמחנה בדבר טוב, ועל ידי ציור טוב לעומת ציור הרע והמעציב - ישמח אותה וכן אמרו חז"ל (יומא דף עה ע"א): 'חד אמר יסיחנה מדעתו, וחד אמר יסיחנה לאחרים'. ושניהם אמת ומיוסדים בשני חלקי הכתוב. במה שאמר: 'ישחנה' - הוא שיסיחנה מדעתו. ובמה שאמר 'דבר טוב ישמחנה' - הוא שיסיח אותה לאחרים, רוצה לומר: לרעיונות אחרים טובים משמחים.

על צער מהעבר ישחינה מדעתו, אבל יש דאגות על העתיד ישחינה לאחרים

אומר הפלא יועץ על דברים שיש לאדם דאגות על צער של עבר שהפסיד

וכל פעם שנזכר בעבר יש לו צער בא שלמה המלך ואומר ישחינה מדעתו, אבל יש דאגות על העתיד ישחינה לאחרים יספר לאדם אחר אולי יתן לך עצה טובה.

אחרים זה רבי מאיר בעל הנס

ואומר הבן איש חי דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים מי זה אחרים זה רבי מאיר בעל הנס שמי שיש לו דאגה בלב יילך לקבר רבי מאיר בעל הנס ויספר לו הדאגה והדאגה תלך ממנו

כאשר יצא מבטן אימו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה ישא בעמלו

רבי מאיר אומר שתינוק נולד ידיו קפוצות כאגרוף שרוצה לכבוש כל העולם לעצמו ושניפטר אדם אצבעות ידיו פשוטות ופתוחות לומר שלא לקח איתו שום דבר מהעולם הזה וכמ"ש בקוהלת **כאשר יצא מבטן אימו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה ישא בעמלו.**

כרם כרם מה הועלת לי כחוש נכנסתי וכחוש יצאתי

אמר רבי מאיר משל לשועל שמצא כרם שפירותיו היו טובים מאוד והיה הכרם שמור מאוד והיה גדר סביב הכרם והיה השועל מסתובב סביב הכרם אולי ימצא איזה פרצה בגדר ואחרי שהסתובב כמה פעמים מצא השועל איזה פרצה קטנה וניסה להיכנס ולא הצליח וצם שלושה ימים וניסה להיכנס ולא הצליח וצם עוד 3 ימים ואז הצליח וניכנס לכרם ואכל מהפירות הטובים ואחרי שבוע ימים ניסה לצאת ולא יכל לצאת ושוב צם 3 ימים ולא הצליח וצם עוד 3 ימים ואז הצליח וכשיצא אמר השועל **כרם כרם מה הועלת לי כחוש נכנסתי וכחוש יצאתי** כך האדם בא לעולם ערום וניקבר ערום ולא לוקח איתו שום דבר רק את הדברים הרוחנים הוא לוקח את המצוות והתורה שלמד שבא לשיעור תורה זה נחק על הנשמה של האדם.

ימהה שמי על המים העיקר שיהיה שלום בין איש לאשתו

הגמרא מספרת שרבי מאיר היה דורש בכל ליל שבת ושבת אחת האריך מאוד ואישה אחת איחרה לבית

והנרות כבו וכעס עליה בעלה ואמר לה למה התאחרת אמרה לו בגלל שרבי מאיר האריך בדרשה א"ל בעלה לא תכנסי לבית עד שתירקי בפניו של רבי מאיר והיתה מתביישת בא אליהו הנביא וגילה לרבי מאיר את המעשה, מה עשה רבי מאיר? קרא לאותה אישה ואמר לה יש לי חולי בעין ואני צריך שתירקי לי בעין א"ל אבל אני לא יודעת א"ל אפילו וכך עשה שבע פעמים ואז אמר לה לכי לבעלך תגידי לו אתה אמרת לירוק על רבי מאיר פעם אחת ואני ירקתי שבע פעמים אמרו לו תלמידיו רבינו מה עם כבוד התורה א"ל וכי אני יותר טוב מהקב"ה אם ה' מחל על כבודו כדי שיהיה שלום בין איש לאשתו שאמר הקב"ה ימחק שמי על המים העיקר שיהיה שלום בין איש לאשתו.

רבי מאיר היה מתלוצץ על עוברי עבירה

הגמרא במסכת קידושין דף פא א מספרת שרבי מאיר היה מתלוצץ על עוברי עבירה ואז ביקש השטן לנסות אותו נידמה לו כאישה יפה מזמן אדם הראשון ויום אחד עבר רבי מאיר ליד שפת הנהר והיה השטן נידמה לו כאישה יפת תואר בצד השני של הנהר והיה חבל דק שעובר מצד אחד של הנהר לצד השני והיה רבי מאיר עובר על החבל כדי להגיע לאותה אישה וכשהגיע רבי מאיר לאמצע החבל התגלה אליו השטן א"ל אלמלי רבי מאיר אתה שמכרזים כל יום בשמים הזהירו ברבי מאיר ובתורתו הייתי מכשיל אותך בדבר עבירה ומאותו יום הפסיק רבי מאיר להתלוצץ על עוברי עבירה.

בא בעל הפיקדון ולקח הפיקדון

מובא בילקוט שמעוני שרבי מאיר היה רגיל לדרוש 8 שעות ביום שבת קודש, והיו רגלים בניו של רבי מאיר לבוא

לבית המדרש ובאותה שבת בדרך לבית המדרש נפלו עליהם שני סלעים ומתו והביאו אותם לבית והעלתה אותם ברוריה לעליית הגג וכיסתה אותם בסדין ובמוצ"ש חזר רבי מאיר מבית המדרש ושאל את ברוריה אשתו היכן שני בניי? א"ל מתעכבים בבית המדרש א"ל אבל לא ראיתי אותם בבית המדרש א"ל תכף הם יבואו בנתיים הביאה לפניו הבדלה וערכה את השולחן ואכל סעודה רביעית ואחר כך שאלה אותו רבי בא איזה אדם זר בערב שבת והפקיד אצלו פיקדון האם אני צריכה לתת ולהחזיר לו הפיקדון? א"ל מי שיש לו פיקדון שלא שייך לו חייב להחזיר אותו העלתה אותו לגג והוציאה הסדין ואמרה לו בא בעל הפיקדון ולקח הפיקדון אמר רבי מאיר ה נתן ה לקח יהי שם ה מבורך.

יתמו חטאים ולא חוטאים

הגמרא מספרת שבשכונתו של רבי מאיר היו כמה רשעים והיו מצערים הרבה את רבי מאיר בעל הנס והיה רבי מאיר בעל הנס מתפלל עליהם שימותו אמרה לו ברוריה אשתו מדוע אתה מתפלל עליהם שימתו תתפלל עליהם שיחזרו בתשובה אמרה לו כתוב בפסוק "יתמו חטאים מן הארץ" ומדוע לא כתוב יתמו "חוטאים" מן הארץ אלא שיתמו החטאים על ידי שיעשו תשובה וממילא ורשעים עוד אינם הם כבר לא רעים מכיון שעשו תשובה ששמע כך רבי מאיר התחיל להתפלל עליהם שיחזרו בתשובה וחזרו בתשובה.

ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם

רבי מאיר היה סופר סת"ם והיה מתפרנס 3 מטבעות בשבוע מטבע אחד היה נותן לקנות אוכל לבני ביתו מטבע שני לקנות בגדים לבני ביתו ומטבע שלישי היה נותן צדקה לעניים א"ל רבי למה אתה לא משאיר שיהיה לבניך א"ל אם יהיו רשעים אין אני רוצה להשאיר להם ואם יהיו צדיקים כתוב ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם.

רבי מאיר ויהודה הענתי

הגמרא מספרת שרבי מאיר היה רגיל

אחרי מות קדושים

לשבת ללמוד תורה בבית הכנסת אחרי התפילה ויום אחד הזדרז רבי מאיר לצאת מבית הכנסת ואחרי שיצא הרהר במחשבתו מה קרה היום מיהרתי לצאת אולי הקב"ה רוצה לעשות לי נס התחיל רבי מאיר ללכת וראה איזה נחש גדול שבא לעבור את הנהר ושמע בת קול מן השמים שאומרת לאותו נחש לך מהר ותהרוג את יהודה הענתי שלא נתן צדקה מימיו מיד גזר רבי מאיר על הנחש שאין לו רשות לעבור היום את הנהר ומיד הלך רבי מאיר לבית של יהודה הענתי וכיסה את פניו וביקש צדקה ולא רצה לתת לו עד שכיבה את הנר והוציא את הצעיף וכל הבית התמלא אור מהפנים של רבי מאיר ואמר לו רבי למה לא אמרת לי שאתה רבי מאיר והייתי נותן לך אמר לו תדע לך נגזר עליך למות בגלל שלא נתת צדקה מימיך ואני באתי להצילך ומיד חילק חצי מרכושו לצדקה ואמר לו רבי מאיר שישלח את אשתו ואת ילדיו שלא ישנו בלילה בבית ורק רבי מאיר נישאר לישון אצלו בלילה בבית וא"ל אל תפתח את הדלת בלילה לאף אדם ובלילה היה דפיקות והיה משמיע קול של אשתו יהודה תפתח לי את הדלת ובא לפתוח א"ל רבי מאיר אל תפתח אחר כך קול של ילדיו אבא תפתח לנו הדלת קר לנו בחוץ ובא לפתוח א"ל רבי מאיר אל תפתח עד שבבוקר מצאו את הנחש מת כרוך על הידית של הדלת א"ל רבי מאיר זה הנחש שבא להרוג אותך ובזכות שנתת צדקה ניצלת.

הגמרא מספרת שהיו בעל ואישה שהיו רבים בכל ערב שבת ושמע את זה רבי מאיר והלך והתארח אצלם במשך שלושה שבתות ואחרי שלושה שבתות שמע רבי מאיר את השטן אומר אויי לי שרבי מאיר הוציא אותי מהבית הזה

הבבא מאיר ניקרא על שם התנא רבי מאיר בעל הנס:

הסבא שלנו הקדוש והטהור צדיק יסוד עולם הגה"ק מרן **רבי מאיר אבוחצירא** זצוק"ל היה קרוי על שם התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס, ומסופר שהבבא סאלי זצוק"ל לילה לפני הברית ראה בחלום תנא קדוש ולא ידע את שמו ,ובבוקר שאל את מורו ורבו רבי משה

תורג'מן, א"ל סתם תנא זה רבי מאיר, סימן שזה רבי מאיר ומן השמים רוצים שתיקרא לתינוק על שם רבי מאיר בעל הנס.

המצבה של רבי מאיר הזדה למקומה בדרך נס

יש מעשה שהיה לפני 180 שנה שחתומים על המעשה הזה 52 חכמי טבריה ושם מסופר שידוע שכמה פעמים היו רעידות אדמה בעיר טבריה ובאחד הפעמים שהיה רעידת אדמה בטבריה נחרב הבנין של קיברו של רבי מאיר בעל הנס ונעלם מקום קבורתו של רבי מאיר בעל הנס עד שיום אחד היה איזה גוי שהיה רועה צאן ונתיישב לנוח על אבן אחת ונירדם וניגלה לו בחלום רבי מאיר בעל הנס ואמר לו אני רבי מאיר בעל הנס ואתה שוכב על מקום קבורתי לך ותודיע הדבר לחכמים מיד שנתעורר הלך לחכמי היהודים בטבריה וסיפר להם את החלום ומיד הלכו וחפרו באותו מקום וגילו שם את המצבה של רבי מאיר, ואחרי שחפרו התחילו לבנות ולסדר מקום קבורתו של רבי מאיר וידוע שמעל קיברו של רבי מאיר בעל הנס היו שני אבנים גדולות מאוד ומהרעידת אדמה שני האבנים מעל המצבה נפלו , ובאו קרוב לחמישים בני אדם כדי להחזיר את האבנים מעל המצבה של רבי מאיר, ועד שהצליחו להרים את האבן האחת, כבר היה מאוחר, ואמרו שמחר בבוקר נרים את האבן השניה, וקמו ללכת, ושהתרחקו מהקבר , שמעו רעש גדול וחזרו לראות מה קרה, וראו שהאבן השניה חזרה לבד למקומה בדרך נס ופלא, וראו את כוחו של רבי מאיר בעל הנס.

אלישע בן אבויה "אחר"

התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס היה תלמידו של אלישע בן אבויה, במשך 80 שנה.

הגמרא מספרת על אלישע בן אבויה שהיה גדול מאוד בתורה ובסוף יצא לתרבות רעה וכפר בהקב"ה, ובכל זאת גם אחרי שאלישע יצא לתרבות רעה היה רבי מאיר בעל הנס ממשיך ללמוד תורה מאלישע בן אבויה.

הגמ' אומרת כתוב בפסוק "כי שפתי

כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו" אם דומה הרב למלאך ה' צבקות יבקשו תורה מפיהו ואם לא דומה הרב למלאך ה' צבקות אל יבקשו תורה מפיהו, ושואלת הגמ' ורבי מאיר איך למד תורה מאחר? אלא מתרצת הגמ' שרבי מאיר היה בדרגה מאוד גבוהה שידע לברור מאלישע את מה שצריך ואת הפסולת זרק אבל שאר בני אדם אסור להם ללמוד תורה אלא רק אם הרב דומה למלאך ה' צבקות.

הגמרא מספרת שרבה בר שילא פגש את אליהו הנביא ושאל אותו מה עושה עכשיו הקב"ה? א"ל הקב"ה לומד תורה בגן עדן עם הצדיקים ואומר הקב"ה הלכה ודברי תורה בשם כל הצדיקים חוץ משמו של רבי מאיר בעל הנס מפני שלמד תורה מאחר מאלישע בן אבויה, א"ל אבל רבי מאיר רימון מצה תוכו אכל קליפתו זרק רמז לו שרבי מאיר היה בדרגה גבוהה וידע לברור וללמוד תורה מאלישע בן אבויה אבל את הפסולת זרק.

ואומר הבן איש חי שכל עוד לא פסקו למטה שר"מ אמר 'רימון מצא' וכו', בשמים לא אמרו דבר משמו, ורק לאחר שפסקו למטה ויצא הדבר מפי רבה בר שילא בפני אליהו הנביא, מייד הונהגה בשמים הנהגה שתאמה לפסיקתו זו של רבה בר שילא והזכירו בשמו את דברי תורתו של ר' מאיר.

היכן אריכות ימים של יהודי זה? עמד וכפר בהקב"ה

הגמרא מספרת שיש כמה סיבות למה אלישע בן אבויה יצא לתרבות רעה - מספרת הגמ' במסכת קידושין מעשה באבא שאמר לבנו תעלה לראש הגג ותקיים מצוות שילוח הקן עלה הבן לגג וקיים מצוות שילוח הקן וכשירד נפל מן הסולם ומת, אמר אלישע בשני המצוות האלו שקיים הבן כתוב בהם אריכות ימים בכיבוד אב כתוב למען יאריכון ימיך ובשילוח הקן כתוב למען ייטב לך והארכת ימים היכן אריכות ימים של יהודי זה? עמד וכפר בהקב"ה אומרת הגמרא אבל דרש רבי יעקב למען ייטב לך בעולם שכולו טוב והארכת ימים בעולם שכולו ארוך.

ראה לשונו של רבי חוצפת המתורגמן מושלכת בעפר

והגמרא מספרת על התנא הקדוש רבי חוצפת המתורגמן בזמן התנאים לא כל העם היו יודעים לשון הקודש התנאים היו מדברים בלשון הקודש והיה מתורגמן שמתרגם את הדברי תורה לארמית והיה רבי חוצפת המתורגמן מתרגם את דברי התנאים במשך 80 שנה והיה אחד מהרוגי מעשרה הרוגי מלכות וראה אלישע אחרי שהרומאים הוציאו את רבי חוצפת המתורגמן להורג ראה את הלשון של רבי חוצפת מושלכת באשפה וראה שבא חזיר ואוכל את הלשון של רבי חוצפת המתורגמן אמר אלישע הלשון הזה שכל כך דיברה תורה זו תורה זו שכרה עמד ויצא לתרבות רעה ועמד וכפר בהקב"ה.

אלישע כפר בעיקר

הגמרא מספרת שארבעה אנשים נכנסו לפרד"ס היו ארבעה שקידשו את עצמם בקדושה גדולה ואחרי צומות ותעניות אמרו שם השם המפורש ועלו לשמים לרקיע השביעי, בן עזאי, בן זומא, אלישע בן אבויה , ורבי עקיבא, ורבי עקיבא הזהיר אותם אסור לכם להסתכל בכל מקום אלא רק במקום שיש לכם רשות, כי זה דברים עמוקים ודקים ויכולים ח"ו להגיע לידי טעות, בן עזאי הציץ בשכינה ומת, בן זומא יצא מדעתו אלישע כפר בעיקר ורבי עקיבא ניכנס בשלום ויצא בשלום.

הגמרא מספרת שאלישע בן אבויה שעלה לרקיע השביעי וראה שליד הקב"ה היה יושב מלאך מטטרו"ן והיה כותב זכויותיהם של עם ישראל, כל מצווה שיהודי עושה יושב מלאך מטטרו"ן וכותב את הזכויות של עם ישראל ומרוב חיבתו של הקב"ה לעם ישראל הושיב את מלאך מטטרו"ן לידו, וכשראה אלישע בן אבויה את מלאך מטטרו"ן יושב ליד כיסא הכבוד ליד בורא עולם, אמר ראיתי כביכול שני רשויות, חשבתי שיש רשות אחת אבל ראיתי שני רשויות, ושראה הקב"ה כך ציוה להלקות את מלאך מטטרו"ן בשישים מלקות של אש ואף על פי

כן עמד וכפר בהקב"ה ויצא לתרבות רעה.

לעולם לא נצליח להבין את הנסתרות של הקב"ה

אבל אנחנו צריכים לדעת שלעולם לא נצליח להבין את הנסתרות של הקב"ה, הגמרא מספרת שעלה משה רבינו למרום כדי להוריד את התורה ראה משה רבינו איזה חכם יושב ומלמד תורה שאל משה רבינו את הקב"ה מי זה? א"ל עתיד איזה גוי להתגייר וייצא ממנו התנא הקדוש רבי עקיבא בן יוסף ראה משה רבינו שורות של תלמידים התקרב משה רבינו וניסה להבין את הדברי תורה של רבי עקיבא ולא הצליח להבין אמר משה רבינו לקב"ה רבש"ע אם יש לך צדיק כזה גדול למה שתיתן את התורה על ידי תיתן את התורה על ידי רבי עקיבא אמר לו הקב"ה למשה רבינו לך ותתקרב, והתקרב משה רבינו ושמע את אחד התלמידים שואל את רבי עקיבא רבי מניין לך הלכה זו? אמר לו רבי עקיבא הלכה למשה מסיני ששמע משה רבינו שכל תורתו של רבי עקיבא זה הלכה למשה מסיני התפייס משה רבינו, וביקש משה רבינו מהקב"ה רבינו של עולם הראת לי תורתו של רבי עקיבא עכשיו תראי לי את שכרו והראה הקב"ה למשה רבינו שהיו הרומאים מוכרים באטלזים את בשרו של רבי עקיבא צעק משה רבינו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל הקב"ה למשה שתוק כך עלה במחשבה לפני, לפני שהקב"ה נתן את התורה למשה רבינו קודם כל הראה לו הקב"ה למשה רבינו את רבי עקיבא כדי שידעו עם ישראל עוד קודם קבלת התורה שאדם בשר ודם לא יצליח לעולם להבין את הנהגתו של בורא עולם ורק שיבוא מלך המשיח אז ברגע אחד הכל יתברר הכל יהיה מובן ולא יהיו שאלות כלל.

קם ועקר צנון ביום שבת מן האדמה אמרה ודאי אחד

ומאותו זמן היה אלישע בן אבויה עובר על כל העבירות החמורות שבתורה והיה אוכל ביום הכיפורים והיה רוכב על סוס בשבת, פעם אחת בא לעבור עבירה אם איזה אישה פרוצה והיה

אחרי מות קדושים

אותו יום שבת קודש אמרה לו אבל אתה אלישע בן אבויה קם ועקר צנון ביום שבת מן האדמה אמרה ודאי אחר הוא זה לא אלישע ומאותו מעשה היו קוראים את שמו אחר ולא אלישע כי נהפך אדם אחר מצדיק לרשע.

והיה אומר לילדים למה אתם לומדים תורה במקום ללמוד תורה לכו תלמדו מקצוע

ולא דיי שיצא לתרבות רעה היה גורם שילדי ישראל יפסיקו ללמוד תורה הגמרא מספרת שאלישע היה בא לתלמוד תורה והיה רואה את ילדי ישראל לומדים תורה והיה אומר לילדים למה אתם לומדים תורה במקום ללמוד תורה לכו תלמדו מקצוע והיה אומר להם לך תהיה בנאי או נגר או חייט והיו הילדים שומעים לו והיו עוזבים את הלימוד תורה.

באו ואמרו לרבי מאיר אלישע רבך נמצא בחוץ

הגמרא מספרת שבת אחת היה רבי מאיר בעל הנס יושב ודורש בבית המדרש ובאמצע הדרשה של רבי מאיר באו ואמרו לו אלישע רבך רוכב על סוס ביום שבת ונמצא מחוץ לבית המדרש הפסיק רבי מאיר את הדרשה ויצא לאלישע בן אבויה.

"וה' ברך את אחרית איוב" למה? בזכות ראשיתו שהיה צדיק

אמר לו רבי מאיר כתוב בפסוק אצל איוב **"וה' ברך את אחרית איוב מראשיתו"** שאל אלישע את רבי מאיר מה הפירוש של הפסוק אמר לו רבי מאיר אחרי שה' הביא על איוב ייסורים קשים והוא עמד בניסיונות ה' הביא לו ברכה ופרנסה טובה בסוף ימיו יותר גדולה ממה שהיה לו בהתחלה, אמר לו אחר (אלישע) לרבי מאיר אבל הרב שלך רבי עקיבא לא פירש כך אלא פירש שבזכות המצוות שהיה לאיוב בהתחלה הקב"ה נתן לו ברכה בסוף ימיו וזה הפירוש "וה' ברך את אחרית איוב" למה? בזכות ראשיתו שהיה צדיק והיה לו מצוות.

מראשיתו מתי האחרית הסוף יהיה טוב זה תלוי בראשית בהתחלה שאם ההתחלה היא טובה

אמר לו רבי מאיר כתוב בפסוק בקהלת **"טוב אחרית דבר מראשיתו"** אמר רבי מאיר יש אדם שעושה מסחר בצעירתו ולא הצליח אבל אחר כך עשה מסחר בזקנותו והצליח, ואין לו לחשוש שבגלל שעשה מסחר בצעירתו ולא הצליח אז הוא לא יעשה מסחר שהוא זקן, והוסיף לו רבי מאיר אם יש אדם שלמד תורה בצעירתו ושכח מה שלמד עדיין יכול ללמוד תורה בזקנתו ולקיים מה שלמד, וכאן בא רבי מאיר לרמוז לאלישע שהעיקר זה הסוף ואם אתה עכשיו תחזור בתשובה אז יהיה לך כפרה כי שלמה המלך אומר טוב אחרית דבר מראשיתו העיקר שהסוף הוא בטוב, אמר לו אלישע אבל רבי עקיבא שהיה הרב שלך הוא היה דורש את הפסוק לא כך אלא טוב אחרית דבר מראשיתו מתי האחרית הסוף יהיה טוב זה תלוי בראשית בהתחלה שאם ההתחלה היא טובה אז גם הסוף יהיה טוב, אבל אני ההתחלה שלי לא היתה טובה.

וסיפר אלישע בן אבויה לרבי מאיר למה ההתחלה שלו לא היתה טובה

בירושלמי מובא (מסכת חגיגה פ"ב ה"א) שכשנולד אלישע עשה האבא שלו אבויה סעודה גדולה בברית המילה והזמין אבויה את כל חכמי ישראל ובאו כל התנאים הקדושים לבית של אבויה ובנתיים ראו שהברית מתעכבת ישבו ולמדו תורה ומתוך שלמדו תורה מתוך שמחה ירדה אש והקיפה אותם מן השמים וכשראה אבויה שירדה אש בבית שלו אמר לחכמים באתם לשרוף את הבית שלי אמרו לו ח"ו זה לא אש שמזיקה זה אש של קדושה שמתוך שאנחנו לומדים תורה בשמחה יורדת אש כמו במעמד הר סיני ששמחו בקבלת התורה אמר אבויה אם כך גדול לימוד תורה אני מקדיש את חיי בני שילך ללמוד תורה ושלח אבויה את אלישע לישיבה ונעשה גדול בתורה אבל בגלל שההתחלה שלו לא היתה לשם שמים לכן בסוף יצא לתרבות רעה.

וניכנס הבשר חזיר בגופה כערס של נחש

ועוד אמרו חז"ל (תוס' ד"ה: שובו בנים חגיגה דף טו ע"א ע"פ הירושלמי חגיגה פ"ב ה"א) שאלישע סיפר לרבי מאיר שבשעה שהאמא שלו היתה מעוברת פעם אחת עברה ביום הכיפורים ליד בית של עבודה זרה והריחה מהקורבן חזיר שהקריבו לע"ז ועלה הריח באפה ושאלו את חכמים מה לעשות ואמרו תלחשו לה ג' פעמים שהיו יום הכיפורים אם תתפייס טוב ואם לא שיתנו לה לאכול מהבשר חזיר ולחשו לה היום יום הכיפורים ולא נתפייסה ונתנו לה לאכול וניכנס הבשר חזיר בגופה כערס של נחש ומאותו בשר טמא ההתחלה שלי לא היתה בטהרה.

מה כלי זהב וכלי זכוכית אפילו נשברו יש להם תקנה אף תלמיד חכם שסרח יש לו תקנה

אמר לו רבי מאיר כתוב בפסוק שכתוב באיוב **"לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז"** אמר רבי מאיר התורה דברי תורה קשה לקנותן ככלי זהב וקל לאבדן ככלי זכוכית א"ל לזכות ללמוד תורה זה קשה כמו שקשה להשיג זהב אבל לאבד דברי תורה ברגע אחד יהודי יכול לרדת עד התהום כמ"ש אל תאמין בעצמך עד יום מותך ולכן קל לאבד אותם ככלי זכוכית שנופל ונישבר מיד, אמר לו אלישע אבל רבי עקיבא הרב שלך היה מפרש אחרת והיה אומר מה כלי זהב וכלי זכוכית אפילו נישברו יש להם תקנה אף תלמיד חכם שסרח יש לו תקנה שיחזור בתשובה, אמר לו רבי מאיר לאלישע אם כך אז תחזור בתשובה אמר לו אני לא יכול.

"שובו בנים שובבים חוץ מאלישע בן אבויה

שפעם אחת היה יום הכיפורים חל ביום שבת ורכבתי על סוס ביום הכיפורים שחל בשבת וטיילתי במקום של קודש הקודשים איפה שהיה בית המקדש ושמעתי בת קול שיצאה מן השמים והיתה אומרת "שובו בנים שובבים

חוץ מאלישע בן אבויה שאין מקבלים אותו לעשות תשובה מכיון שהוא הכיר את אדונו ומרד בו" ולכן אני לא יכול לחזור בתשובה.

המהרש"א אע"פ שאלישע ששמע בת קול אבל אם היה חוזר בתשובה היו מקבלים אותו

רבינו המהרש"א כותב על כך ומיהו הוא לא היה לו להשגיח בכך, כמו שאמר לו רבי מאיר כשחלה - הרי כתוב תשב אנוש עד דכא, ואמרינן אין לך דבר שעומד בפני התשובה, כלומר, אמנם הוא שמע בת קול, אולם כבר מוחזקים אנו שיש דעות שאומרות שאין משגיחין בבת קול, ועל כן אחר היה צריך לדעת, כמו שר' מאיר אומר לו, שאין דבר העומד בפני התשובה.

עד כאן תחום שבת כבר עברנו אלפיים אמה

והיה אלישע רוכב על הסוס בשבת ורבי מאיר הולך אחריו עד שאמר אלישע בן אבויה לרבי מאיר רבי מאיר שיערתי בעקבי הסוס עד כאן תחום שבת כבר עברנו אלפיים אמה יותר מזה אסור לך ללכת,

ראה אלישע איזה ילד א"ל מה למדתם היום?

תפס רבי מאיר את אלישע והכניסו לבית המדרש ראה אלישע איזה ילד א"ל מה למדתם היום? א"ל הילד כתוב בפסוק **"אין שלום אמר ה' לרשעים"** פגש עוד ילד א"ל מה למדתם היום? א"ל כתוב **"גם אם תכבסי בנותר ותרבי לך בורית ניכתם עוונך"** כלומר גם אם תעשו תשובה לא יעזור, הלך לעוד בית הכנסת שאל ילד מה למדתם היום א"ל כתוב **"ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי"** אותו ילד היה מגמגם ובמקום לומר ולרשע אמר ולאלישע, מרוב צער אמר אלישע אם היה בידי סכין הייתי קורע את אותו ילד לגזרים ואמר לרבי מאיר שזה סימן מן השמים שבורא עולם לא יקבל את תשובתו ויצא לתרבות רעה ואמר אם אין לי חלק בעולם הבא לפחות שאני יהנה בעולם הזה והיה עובר על כל העבירות

החמורות.

המשנה היחידה שמוזכר שמו של אלישע בן אבויה

בכל המשניות לא מוזכר שמו של רבי מאיר בעל הנס יש מקום אחד בלבד שמוזכר שמו של רבי מאיר בעל הנס בפירקי אבות בפרק ד כתוב **אלישע בן אבויה אומר הלומד ילד למה הוא דומה לדיו שכתוב על נייר חלק והלומד זקן למה הוא דומה לדיו כתוב על נייר מחוק.**

נייר חדש ונייר ישן, או נייר חלק ונייר מחוק

ושואלים רבותינו ז"ל (המהר"ל) שלכאורה היה צריך לומר הלומד כשהוא ילד ולמה אמר הלומד ילד? ועוד צריך להבין שלכאורה היה צריך לומר דבר והיפוכו נייר חדש ונייר ישן, או נייר חלק ונייר מחוק וכאן הוא אומר נייר חדש ונייר מחוק ומדוע לא אמר דבר והיפוכו?

מי שלומד בתמימות ובטהרה אז הוא דומה לדיו כתוב על נייר חדש אבל מי שההתחלה שלו

אלא אומרים רבותינו ז"ל שאלישע ראה שהוא התחיל ללמוד תורה מיום שנולד ובכל זאת יצא לתרבות רעה ולעומת זאת רבי עקיבא התחיל ללמוד תורה בגיל ארבעים ונעשה גדול התנאים, אלא הבין אלישע שבגלל שההתחלה שלו לא היתה טהורה לא היתה לשם שמים לכן לא הצליח אבל מי שההתחלה שלו לשם שמים בתמימות בטהרה הוא יצליח, לכן לא אמר הלומד כשהוא ילד אלא הלומד ילד הכוונה כמו שילד יש לו תמימות וטהרה כך מי שלומד בתמימות ובטהרה אז הוא דומה לדיו כתוב על נייר חדש אבל מי שההתחלה שלו לא היתה לשם שמים אז הוא דומה לדיו שכתוב על נייר מחוק.

בזכות שאלישע לא הכשיל את רבי מאיר שהיה הולך אחריו בשבת לכן הזכירו

אותו במשנה

רבינו הבעל שם טוב שואל הרי כל התורה שאמר אלישע מחקו אותה כי יצא לתרבות רעה אבל מישנה אחת השאירו הלומד ילד למה הוא דומה ולמה? כי בזכות שאלישע לא הכשיל את רבי מאיר שהיה הולך אחריו בשבת וא"ל עד כאן תחום שבת.

בכה אלישע ויצאה נשמתו

הגמ' מספרת שאלישע היה חולה והיה גוסס ועמד למות בא רבי מאיר לבקר אותו א"ל רבי מאיר אלישע חזור בך תעשה תשובה א"ל עכשיו זה לא חכמה לעשות תשובה עכשיו כבר מאוחר א"ל רבי מאיר כתוב תשב אנוש עד דכא עד דיכדוכא של נפש שכל זמן שאדם חי בעולם הזה אפילו שהוא גוסס יכול לעשות תשובה בכה אלישע ויצאה נשמתו שמח רבי שיצאה נשמתו של אלישע מתוך תשובה.

בשמת רבי מאיר התחיל לעלות עשן מקיברו של אלישע

וכשניפטר אלישע דנו אותו בשמים לגן עדן לא הכניסו אותו כי יצא לתרבות רעה ולגהינום לא הכניסו אותו כי למד תורה והיתה הנשמה שלו משוטטת בעולם אמר רבי מאיר ביום שאני ימות מן העולם הדבר הראשון שאני יעשה אני ידאג להכניס את אלישע לגהינום ששם יתכפר לו עווניתיו ואז אחר כך יכנס לגן עדן וכשמת רבי מאיר התחיל לעלות עשן מקברו של אלישע וכשראה רבי יוחנן שעולה עשן מקיברו של אלישע אמר שאני ימות מן העולם הדבר הראשון שאני יעשה אני ידאג להכניס את אלישע לגן עדן אומרת הגמ' כשמת רבי יוחנן הפסיק לעלות עשן מקברו של אלישע בן אבויה.

בשעה שהזכירה את תודתו ואמרה תזכור את התורה שלמד ירדה אש מן השמים

הגמרא מספרת ששנה אחת היתה בצורת ולא ירד גשם והיה רעב ורבי הקדוש רבי יהודה הנשיא היה עשיר גדול ופתח את האוצרות והיה מחלק צדקה יום אחד היה רבי יושב בישיבה ולומד תורה באה אישה ואמרה לו רבי

פרנסני א"ל בת מי את? א"ל אני ביתו של אלישע בן אבויה כעס רבי הרשע הזה עדיין זרעו בעולם? אמרה לו רבי תזכור את התורה שלמד ואל תזכור את מעשיו אומרת הגמרא בשעה שהזכירה את תורתו ואמרה תזכור את התורה שלמד ירדה אש מן השמים והתחילה לשרוף את הספסלים של בית המדרש רואים מה זה כח של לימוד תורה.

הילולת רבי מסעוד אבוחצירא זיע"א

בשבת קודש י"ב אייר יחול יום ההילולה של **הצדיק הקדוש רבי מסעוד אבוחצירא** זצוק"ל שהיה בנו בכורו של מרן רבי יעקב אבוחצירא והיה אביו של הבבא סאלי זצוק"ל שניפטר לפני מאה ושלוש עשרה שנים.

והיה הכינו ששלו סבא דמשפטים שהיה ראש הדיינים והיה כל ימיו פרוש מכל עניני העולם הזה והיה יושב ולומד תורה יומם ולילה והיה חסיד וקדוש. וכל ימיו היה דואג לעניים, ומסופר שהיה לווה כסף בריבית מן הגויים כדי לפרנס את העניים.

ומסופר שכשנולד בנו השני, שלימים נודע כ"הבבא סאלי", רצה לקרוא לו על שם אביו הקדוש, "אביר יעקב", אך חשש שמא יש בכך איזשהו שמץ של זלזול בכבוד אביו, ולכן קרא לו בשם "ישראל" ע"פ הפסוק "לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל."

ומסופר שאחיו של רבי מסעוד רבי

אחרי מות קדושים

יצחק שחיבר הפיוט אעופה אשכונה כינה את אחיו הבכור רבי מסעוד "ארון התורה צדיק וישר דעתו סולת נקיה חד מבני עליה".

ומסופר שבאחד הלילות התגלה רבנו הרש"ש לרבי מסעוד בחלום ואמר לו תישאל את מור אביך רבי יעקב מדוע אתם לא הוגים בספריי? ובבוקר בא רבי מסעוד וסיפר לאביו רבי יעקב על החלום שבא אליו רבנו הרש"ש וביקש לשאול מדוע לא הוגים בספריו? ואמר לו רבי יעקב לרבי מסעוד גם הלילה הוא יבוא אצלך שוב בחלום כדי לשמוע את התשובה ותגיד לו שמכיון שאנחנו חלוקים בכמה דברים על דרכו לכן אינני הוגה בספריו.

ומסופר שכשניפטר רבי מסעוד אבוחצירא באו אלפי יהודים מכל האזורים ללויה של הצדיק והגויים נתקנאו מאוד שעשו כבוד גדול לצדיק ובלילה אחרי הקבורה באו קבוצה של גויים והציאו את גופתו של הצדיק רבי מסעוד מקברו בביזיון גדול ודבר זה גרם צער גדול לכל היהודים ואחרי שלושה ימים בא רבי מסעוד לבנו הבבא סאלי בחלום ואמר לו אל תצטערו על כך כי הצער הזה ניגרם לו בגלל שיהודי אחד שניכשל באותו יום של ההלוויה בעבירה חמורה נגע בגופי וכשנגע בגופי טימא אותי ולכן הייתי צריך לעבור את אותו צער כדי לסלק את אותה טומאה.

רבי מסעוד כתב פיוטים לכבוד השבת ולכבוד רשב"י ולכבוד מור אביו מרן האביר יעקב זיע"א ומי שיתבונן בפיוטים שכתב רבי מסעוד איזה קדושה יש בהם ואיזה דברים עמוקים וסודות גדולים טמונים בהם, יהי רצון שזכותו תגן על כל ישראל להיוושע תשועת עולמים בקרוב ממש אמן כן יהי רצון.

מוסדות התורה והחסד **בית מאיר**

השיעור השבועי

מפי מורנו ורבנו האדמו"ר

הרב
שמואל שמעון טולידאנו
שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך
במוסדות התורה והחסד בית מאיר
רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד

ביום שלישי ט"ו אייר 27.4.21

בשעה 20:45 בדיוק

לקבלת שיעורי הרב: 058-4150707